

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Analýza zaměstnanosti v cestovním ruchu v České republice

Bakalářská práce

Studijní program: B6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R175 – Ekonomika a management služeb
Autor práce: **Sabina Prokešová**
Vedoucí práce: Ing. Iva Nedomlelová, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sabina Prokešová**

Osobní číslo: **E14000188**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika a management služeb**

Název tématu: **Analýza zaměstnanosti v cestovním ruchu v České republice**

Zadávací katedra: **Katedra ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Stanovení cílů práce, formulace výzkumných předpokladů, případně hypotéz
2. Teoretické vymezení pojmů, charakteristika terciárního sektoru se zaměřením na cestovní ruch
3. Analýza vývoje zaměstnanosti v cestovním ruchu od vstupu ČR do EU
4. Možnosti zvyšování zaměstnanosti v oblasti cestovního ruchu
5. Formulace závěrů, ověření výzkumných předpokladů, případně hypotéz

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **30 normostran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BERÁNEK, Jaromír, et al. Ekonomika cestovního ruchu.

Praha: MAG Consulting, 2013. ISBN 978-80-86724-46-1.

INDROVÁ, Jarmila, et al. Cestovní ruch - základy. Praha: Oeconomica, 2009.
ISBN 978-80-245-1569-4.

ORIEŠKA, Ján. Služby v cestovním ruchu. Praha: IDEA Servis, 2010.
ISBN 978-80-85970-68-5.

WITT, Stephen F., Michael Z. BROOKE a Peter J. BUCKLEY. Management of international tourism. 5th ed. New York: Routledge, 2013.
ISBN 978-0-415-81268-9.

LEJSEK, Zdeněk. Kolik vydělává tuzemský cestovní ruch? Statistika & My.
Praha: Český statistický úřad, 2015, 5: 32-33. ISSN 1804-7149.

Model zaměstnanosti cestovního ruchu [online]. Liberec: Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-09/26].

Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25818922/>.

Elektronická databáze článků ProQuest (<http://knihovna.tul.cz/>).

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Iva Nedomlelová, Ph.D.

Katedra ekonomie

Konzultant bakalářské práce:

Ing. Dagmar Dvořáková

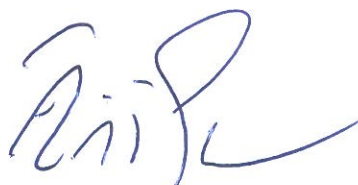
Krajská správa ČSÚ v Liberci, oddělení informačních služeb

Datum zadání bakalářské práce:

31. října 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. května 2018

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Jiří Kraft, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2016

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum: 2.5.2018

Podpis: Prokešová Sabina

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu zaměstnanosti v cestovním ruchu. Hlavním cílem je poukázat zejména na to, že cestovní ruch v České republice je rychle se rozvíjející odvětví. A ve značné míře se odráží i na zaměstnanosti, protože vytváří řadu nových pracovních příležitostí pro celou populaci. V práci jsou použita data Českého statistického úřadu formou tabulek podle odvětví a dosaženého vzdělání. Jako další výzkumná metoda bylo použito dotazování. Byly vytvořeny dotazníky, které byly předloženy zaměstnancům společností působících v oblasti cestovního ruchu. Následně podle výsledků dotazníkového šetření byly stanoveny návrhy a opatření pro jednotlivé firmy cestovního ruchu ke zvyšování spokojenosti zaměstnanců v oblasti vzdělávání a rozvoje. Na základě těchto výzkumných metod budou v závěru práce vyhodnoceny tři výzkumné předpoklady stanovené v úvodu. Dva z nich byly potvrzeny, jeden vyvrácen.

Klíčová slova

Cestovní ruch, spokojenost zaměstnanců, terciární sektor, trh práce, zaměstnanost.

Annotation

Analysis Employment of Tourism in the Czech Republic

The bachelor work focus on analysis employment in tourism. The main aim is to point out that the tourism is fast-growing sector in the Czech Republic. Largely this sector helps the employment because creates new job opportunities for the total population. The bachelor work contains statistics from Czech Statistical Office. The data is processed to the tables according to branch of tourism and educational attainment. The next research method is questioning. It was created a questionnaire and given to employees of companies from tourism industry. Afterwards according to results of questionnaires were made proposals and measures for the companies in tourism to increase satisfaction employees in education and development. At the end of the bachelor work is the evaluation of research assumptions. Two of the researches assumptions will be confirm, one not.

Key Words

Employee's satisfaction, employment, labour market, tertiary sector, tourism.

Obsah

Seznam obrázků.....	9
Seznam tabulek.....	10
Seznam použitých zkratk 11	11
Úvod.....	12
1. Cestovní ruch	15
1.1 Definice.....	15
1.2 Cestovní ruch jako sektor ekonomiky	16
1.2.1 Průmysl cestovního ruchu	17
1.2.2 Ekonomika cestovního ruchu	17
1.3 Cestovní ruch jako globální odvětví	18
2. Cestovní ruch z makroekonomického hlediska	19
2.1 Zaměstnanost v cestovním ruchu.....	19
2.1.1 Trh práce a zaměstnanost	20
2.1.2 Trh práce v České republice	21
2.1.3 Charakteristika pracovních příležitostí v cestovním ruchu	21
2.1.4 Zaměstnanost v cestovním ruchu podle různých kritérií	22
3. Postavení cestovního ruchu v národním hospodářství.....	23
3.1 Satelitní účet cestovního ruchu	23
3.2 Základní ekonomické aspekty cestovního ruchu.....	24
3.3 Počet zaměstnaných osob v oblasti cestovního ruchu	25
4. Terciární sektor	26
4.1 Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	26
4.1.1 Počet zaměstnaných osob	26
4.1.2 Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti.....	27
4.1.3 Průměrné měsíční mzdy v ČR.....	27
4.2 Ubytování, stravování a pohostinství	27
4.2.1 Počet zaměstnaných osob	27
4.2.2 Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti.....	28
4.2.3 Průměrné měsíční mzdy v ČR.....	28
4.3 Doprava, skladování a poštovní činnosti.....	28
4.3.1 Počet zaměstnaných osob	29
4.3.2 Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti.....	29
4.3.3 Průměrné měsíční mzdy v ČR.....	29

5. Analýza zaměstnanosti v letech 2010-2016 podle různých hledisek.....	30
5.1 Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2010-2016.....	31
5.2 Podíl zaměstnaných osob v CR na celkové zaměstnanosti 2010-2016	36
5.3 Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2010-2016	37
6. Dotazování	44
6.1 Tvorba a realizace dotazníků	44
6.2 Cíl dotazníku.....	44
6.3 Průběh dotazníkového šetření.....	45
6.4 Vyhodnocení dotazníků	45
7. Návrhy a opatření	53
8. Vyhodnocení výzkumných předpokladů.....	54
Závěr.....	55
Seznam použité literatury.....	57
Seznam příloh	60

Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura zaměstnanosti v cestovním ruchu podle odvětví v roce 2012.....	25
Obrázek 2: Vyhodnocení otázky č. 1.....	45
Obrázek 3: Vyhodnocení otázky č. 2.....	46
Obrázek 4: Vyhodnocení otázky č. 3.....	46
Obrázek 5: Vyhodnocení otázky č. 5.....	47
Obrázek 6: Vyhodnocení otázky č. 6.....	48
Obrázek 7: Vyhodnocení otázky č. 7.....	48
Obrázek 8: Vyhodnocení otázky č. 11.....	50

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2010.....	31
Tabulka 2: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2011.....	32
Tabulka 3: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2012.....	33
Tabulka 4: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2013.....	33
Tabulka 5: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2014.....	34
Tabulka 6: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2015.....	35
Tabulka 7: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2016.....	35
Tabulka 8: Celkové srovnání počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2010-2016.....	36
Tabulka 9: Celkový počet zaměstnaných osob v NH 2010-2016.....	36
Tabulka 10: Podíl počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti v NH 2010-2016.....	37
Tabulka 11: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2010.....	38
Tabulka 12: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2011.....	38
Tabulka 13: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2012.....	39
Tabulka 14: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2013.....	40
Tabulka 15: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2014.....	40
Tabulka 16: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2015.....	41
Tabulka 17: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2016.....	42
Tabulka 18: Celkové srovnání počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu se středoškolským vzděláním 2010-2016.....	42
Tabulka 19: Celkové srovnání počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu s vysokoškolským vzděláním 2010-2016.....	43

Seznam použitých zkratk

CR	Cestovní ruch
ČSÚ	Český statistický úřad
HDP	Hrubý domácí produkt
NH	Národní hospodářství
CK	Cestovní kanceláře
CA	Cestovní agentury

Úvod

Primárním tématem této bakalářské práce je zaměstnanost, ale vzhledem k tomu, že cestovní ruch se v současné době dostává stále více do popředí a tím pádem dochází ke stále novým pracovním příležitostem, právě proto bude tato práce zkoumat zaměstnanost v cestovním ruchu.

Dříve byl nejrozšířenější průmysl a zemědělství, protože rozvoj cestovního ruchu v minulém století v našich zemích zbrzdily světové války a poté komunismus. Zvrat nastal až po roce 1989, kdy se začal cestovní ruch postupně rozvíjet díky zrušení bariér v cestování. Také došlo ke vzniku mnoha cestovních kanceláří a agentur, což má za následek vznik nových pracovních míst.

V první části této bakalářské práce je uvedena základní definice cestovního ruchu, následně proběhne zařazení cestovního ruchu do klasifikace ekonomických činností CZ-NACE, která je součástí Českého statistického úřadu.

Poté následuje zkoumání cestovního ruchu z pohledu makroekonomie, charakteristika pracovních příležitostí v tomto odvětví či jaké je postavení cestovního ruchu v národním hospodářství.

Dalším zkoumaným termínem je satelitní účet cestovního ruchu (TSA), který definuje mezinárodní standardy měřící ekonomické přínosy pro cestovní ruch. Dále následuje vymezení cestovního ruchu z makroekonomického hlediska a zhodnocení zaměstnanosti v tomto vybraném odvětví. Následně je tato práce zaměřena na analýzu dat z Českého statistického úřadu, kde je možné vyčíst, že díky rozvoji cestovního ruchu v České republice dochází ke zvyšování zaměstnanosti, a mimo to se také zvyšuje podíl zaměstnanosti v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti v ČR.

V praktické části je analyzována zaměstnanost v cestovním ruchu podle různých kritérií, jako například podle odvětví či dosaženého vzdělání. V této části jsou vytvořeny vlastní tabulky a jednotlivě jsou okomentovány.

V další kapitole této práce je sestaven dotazník, který je nápomocen ke zjišťování informací potřebných ke správnému analyzování vybraného tématu.

Dotazník se týká zejména spokojenosti zaměstnaných osob v různých oblastech cestovního ruchu, ať už se jedná o hotely, restaurace či cestovní kanceláře. Pro tuto výzkumnou metodu je oslovena široká veřejnost zaměstnaných osob v oblasti cestovního ruchu. Nejprve dotazník obsahuje úvodní otázky k identifikaci respondentů formou uzavřených otázek. Druhá část dotazníku obsahuje uzavřené, otevřené i polootevřené otázky. Dotazník je respondentům předáván osobně v papírové podobě.

V poslední části práce je vyhodnoceno několik výzkumných předpokladů, které budou na základě šetření formou dotazníku a analýzy buď potvrzeny, nebo vyvráceny. Jsou stanoveny 3 výzkumné předpoklady.

- V cestovním ruchu převládá počet zaměstnaných osob se středoškolským vzděláním.
- V cestovním ruchu převládá počet zaměstnaných osob v oblasti ubytovacích služeb.
- V cestovním ruchu se počet zaměstnaných osob podílí 4-5 % na celkovém počtu zaměstnaných osob v NH

Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit stav, význam a vývoj zaměstnanosti v cestovním ruchu v České republice. A také poukázat na to, jak moc se rozvoj cestovního ruchu podílí na zaměstnanosti.

Budou vytvářeny analýzy na základě dat z Českého statistického úřadu v oblasti zaměstnanosti v cestovním ruchu od roku 2010 do roku 2016. Toto rozmezí je vybráno zejména proto, že před sledovaným obdobím probíhala na území České republiky krize, která započala v USA v létě 2007. Velmi to ovlivnilo zaměstnanost. Dále je zvoleno toto období proto, že v oblasti zaměstnanosti cestovního ruchu novější data z Českého statistického úřadu bohužel nejsou.

V této práci bude poukázáno zejména na to, že cestovní ruch v České republice stále roste a to se ve velké míře odráží na zaměstnanosti, protože vytváří spousty nových pracovních příležitostí pro celkovou populaci.

Použité metody práce

Základní metodou zpracování této bakalářské práce bylo především získávání dat a informací z dostupných publikací, která je uvedena níže v seznamu použité literatury.

Další součástí práce je vlastní analýza a zpracování číselných dat z ČSÚ. Data jsou následně vložena do tabulek či grafů, a metodou komparace jsou vždy vytvořeny komentáře.

Druhou výzkumnou metodou pro získávání dat této práce je dotazování, což je jedna z kvantitativních metod výzkumu. Bude vytvořen dotazník, kde je na úvod vysvětlen cíl a popis způsobu vyplňování dotazníku. Dále pak dotazník obsahuje hlavní část s otázkami, kde budou nejprve otázky k identifikaci respondentů, poté otázky ke zjišťování informací o daném tématu. V závěru dotazníku bude poděkování za vstřícnost a za čas strávený při vyplňování. Na konec dojde k vyhodnocení této výzkumné metody, která poslouží pro návrh změny či opatření, která by mohla zvýšit spokojenost zaměstnanců v oblasti cestovního ruchu.

V závěru budou vyhodnoceny výzkumné předpoklady, které jsou formulovány výše.

1. Cestovní ruch

Cestovní ruch patří v současné době mezi sociálně-ekonomické fenomény díky své mnohostrannosti a průřezovosti. Především je předmětem zkoumání hned v několika vědních disciplínách (ekonomie, geografie, sociologie a psychologie), kde každá z těchto věd nahlíží na cestovní ruch ze svého pohledu. (Beránek, 2013, s. 11-12)

1.1 Definice

Cestovní ruch je velice široký pojem, tak ho lze jen těžko jedinečně a přesně definovat. Vzhledem k tomu, že cestovní ruch patří mezi společensko-ekonomické jevy, podle vývoje se mění i jeho definice. (Indrová, 2009, s. 9)

Aby se dále mohlo hovořit o cestovním ruchu, je potřeba si detailně stanovit, co se pod tímto pojmem skrývá. Wanhill definuje cestovní ruch jako dočasný pobyt lidí mimo jejich bydliště a práce, a aktivity spojené s tímto pobytem (v mezinárodním cestovním ruchu do jednoho roku; v tuzemském cestovním ruchu několik týdnů, až měsíců).

Turisty lze obecně definovat jako lidi cestující po tuto stanovenou dobu na místo mimo jejich obvyklé prostředí, a jejichž hlavním cílem není vykonávání práce za účelem odměny v jimi navštíveném místě. Pojem cestovní ruch zahrnuje mnoho druhů činností a lze je dělit na:

- prázdniny,
- návštěvy přátel a příbuzných,
- pracovní cesty,
- účast na konferencích,
- návštěvy z náboženských nebo zdravotních důvodů. (Witt, Brooke, Buckley, 2013, str.)

Například Borman (Indrová, 2009, s. 9) v roce 1931 definoval cestovní ruch jako „*cesty, jež se podnikají za účelem zotavení, zábavy, obchodu a povolání nebo i z jiných příčin, při nichž dochází k dočasné změně místa bydliště. Nepatří sem však dojíždění za prací*“.

K základním atributům definice cestovního ruchu, je nutno uvést následující rysy:

- dočasný pobyt mimo místa trvalého bydliště,
- realizace ve volném čase a nevýdělečný charakter cesty,
- vztahy mezi lidmi.

Současná definice cestovního ruchu vyjadřuje činnost osoby, která cestuje na přechodnou dobu mimo místo trvalého bydliště, na stanovenou dobu (v mezinárodním cestovním ruchu je tato doba stanovena na 1 rok, v rámci domácího cestovního ruchu tato doba činí 6 měsíců), a hlavním účelem cesty v navštíveném místě je odlišný než vykonávání jakékoliv výdělečné činnosti. (Indrová, 2009, s. 9-12)

1.2 Cestovní ruch jako sektor ekonomiky

První klasifikace odvětví ekonomiky v České republice byla OKEČ (Odvětвовá klasifikace ekonomických činností), která byla zavedena do statistické praxe v roce 1994. Následně byla Českým statistickým úřadem v roce 2008 zavedena nová klasifikace, a to klasifikace ekonomických činností CZ-NACE, která nahradila původní klasifikace OKEČ. Klasifikace CZ-NACE bere v potaz technologický rozvoj a změny hospodářství za posledních 15 let, a je lépe srovnatelná s ostatními mezinárodními klasifikacemi. CZ-NACE rozlišuje následující sekce:

- A – Zemědělství, rybářství a lesnictví;
- B – Těžba a dobývání;
- C – Zpracovatelský průmysl;
- D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu;
- E – Zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi;
- F – Stavebnictví;
- G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel;
- H – Doprava a skladování;
- I – Ubytování, stravování a pohostinství;
- J – Informační a komunikační činnosti;
- K – Peněžnictví a pojišťovnictví;
- L – Činnosti v oblasti nemovitostí;

- M – Profesní, vědecké a technické činnosti;
- N – Administrativní a podpůrné činnosti;
- O – Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení;
- P – Vzdělávání;
- Q – Zdravotní a sociální péče;
- R – Kulturní, zábavní a rekreační činnosti;
- S – Ostatní činnosti;
- T – Činnosti domácností jako zaměstnavatelů, činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu;
- U – Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů.

V této první odvětvové hierarchii není vyčleněn cestovní ruch jako samostatné odvětví, a z toho vyplývá, že cestovní ruch není brán jako odvětví národního hospodářství. Jednotlivé podniky cestovního ruchu jsou zastoupeny v několika sekcích. Na cestovním ruchu se podílí celá řada odvětví NH. Z tohoto důvodu se o cestovním ruchu často hovoří jako o „průřezovém odvětví“ a lze ho rozdělit do dvou skupin: do první skupiny patří odvětví s přímým vztahem k cestovnímu ruchu a druhou skupinu tvoří odvětví se zprostředkovaným vztahem k tomuto odvětví. (Beránek, 2013, s. 25-27)

1.2.1 Průmysl cestovního ruchu

Do této oblasti patří odvětví národního hospodářství s přímým vztahem k cestovnímu ruchu, která plně či v převládající míře zaměřuje svoje činnosti na poskytování služeb v oblasti cestovního ruchu. Patří sem zejména sekce CZ-NACE I (Ubytování, stravování a pohostinství) a sekce CZ-NACE N (Administrativní a podpůrné činnosti), kam patří činnosti cestovních kanceláří, cestovních agentur a další rezervační a související činnosti. Dále zde můžeme zařadit činnosti doplňkové, jako jsou například doprava, směnářské služby, lázeňské či kulturní služby. (Beránek, 2013, s. 27)

1.2.2 Ekonomika cestovního ruchu

Kromě existence odvětví s přímým vztahem k cestovnímu ruchu, je možno hovořit o odvětvích s nepřímým, neboli zprostředkovatelským vztahem k cestovnímu ruchu. Sice se

přímo nepodílí na zabezpečování potřeb účastníků v cestovním ruchu, ale vytvářejí důležité podmínky pro rozvoj odvětví přímo produkujejících služeb pro cestovní ruch. Patří sem například výstavba ubytovacích a rekreačních zařízení, prodej a opravy motorových vozidel, prodej pohonných hmot, dodávka potravin do restauračních zařízení, vybavení pro ubytovací a stravovací zařízení, činnosti prádelen, pasová služba či bezpečnost.

Souhrn odvětví jak s přímým, tak i nepřímým vlivem na cestovní ruch se nazývá „ekonomika cestovního ruchu“. (Beránek, 2013, s. 29)

1.3 Cestovní ruch jako globální odvětví

V posledních desetiletích se cestovní ruch stal významnou ekonomickou činností s příznivým dopadem nejen na hospodářství, ale také na zaměstnanost, a to díky svému kumulovanému rozvojovému potenciálu. Dále se totiž pojí s řadou dalších hospodářských odvětví a sektorů, jako jsou například ubytování, pohostinství, doprava či stavebnictví. (Lejsek, 2013, s. 18-20)

2. Cestovní ruch z makroekonomického hlediska

Cestovní ruch je už po dlouhou dobu jedním z nejrentabilnějších a stále se rozvíjejících odvětví pro světové společnosti, a podílí se přibližně 10 % na světových příjmech.

V mnoha zemích patří cestovní ruch do prvních třech vedoucích odvětví. Rozvíjí se poměrně rychle a má podstatný vliv jak ze sociálního, tak i z ekonomického pohledu. (Beránek, 2013, s. 86)

Mezi hlavní ekonomické přínosy cestovního ruchu patří:

- přispívá k tvorbě hrubého domácího produktu,
- má pozitivní vliv na platební bilanci státu,
- vytváří příjmy do státního rozpočtu i do místních rozpočtů,
- podporuje investiční aktivity,
- rozvoj malého a středního podnikání,
- tvorba nových pracovních příležitostí,
- rozvoj meziregionální spolupráce. (Lejsek, 2015, s. 32-33)

2.1 Zaměstnanost v cestovním ruchu

Při poskytování služeb v cestovním ruchu je potřeba velkého počtu živé práce. Je to spojeno s charakterem činnosti podnikatelských subjektů cestovního ruchu, ve kterém převládají osobní služby. Podnikatelé cestovního ruchu vyžadují při poskytování služeb od pracovníků spíše univerzální dovednosti. Až u 45 % profesí v hotelnictví a pohostinství tvořící rozhodující část pracovníků v cestovním ruchu, nevyžadují více než základní vzdělání, popřípadě jen instruktáž či zaškolení. Je to sice výhodné, protože není potřeba odborně vyškoleného personálu, avšak to má negativní vliv na kvalitu práce. (Linderová, 2013, s. 89)

2.1.1 Trh práce a zaměstnanost

Zaměstnanost v ekonomické teorii je spojena s trhem práce. Trh práce je místo, kde se střetává poptávka po práci s nabídkou práce a vytváří se cena. Cenou se v případě trhu práce rozumí mzda v závislosti na vykonané práci.

Nabídku práce vytvářejí lidé, kteří poskytují svoje schopnosti a dovednosti na trhu práce a předpokládají, že za to dostanou určitou odměnu v podobě mzdy.

Poptávku po práci tvoří firmy, i když jde vlastně o tzv. odvozenou poptávku. To znamená, že poptávka je odvozena od produkční funkce, protože jestli firma poptává práci, v podstatě tím poptává produkt, který má v plánu vyrobit pomocí pracovní síly.

Zaměstnanost je veličina, kterou lze vyjádřit buď absolutně (celkový počet zaměstnaných v národním hospodářství), anebo relativně (vyjádření pomocí tzv. míry zaměstnanosti). Míra zaměstnanosti tvoří podíl zaměstnaných na celkovém počtu obyvatelstva nebo je možné ji vyjádřit přímo pro věkovou skupinu. Jako určující se většinou volí tzv. ekonomicky aktivní obyvatelstvo. Je to celkový počet lidí, kteří jsou schopni se uplatnit na trhu práce a začlenit se do pracovního procesu. Nepatří sem osoby mladší 15 let a starší 65 let. Tyto věkové hranice platí v České republice. V ostatních zemích mohou platit jiné.

Český statistický úřad do skupiny zaměstnaných lidí řadí osoby od 15 let, které byly v placeném zaměstnání nebo byly zaměstnány ve vlastní firmě. Český statistický úřad dále formuluje další pojmy:

- Zaměstnanci – všechny osoby, které jsou zaměstnány podle smlouvy a přijímají odměnu, zatímco nemají jako základní činnost vlastní výdělečnou činnost.
- Sebezaměstnaní – jsou to osoby, které jsou vlastníkem nebo spoluvlastníkem podniků, ve kterých jsou zaměstnání. Mohou či nemusí podnikat a pracovat s placenými zaměstnanci. (Beránek, 2013, s. 113-115)

2.1.2 Trh práce v České republice

Český trh práce prodělal významné změny jako následek ekonomické restrukturalizace. Tento článek analyzuje tyto změny, přičemž upozorňuje na dopad nedávno probíhající ekonomické krize a na dlouhodobější vývoj českého trhu práce. Vyšší podíl absolventů vysokoškolského vzdělání zvyšuje nabídku dovedností.

Česká republika prodělala rozsáhlé strukturální změny hospodářských činností během posledního desetiletí, což zahrnuje přechod k modernějším službám a snížení podílu zaměstnaných osob v sektorech stavebnictví a zemědělství. V ten stejný okamžik došlo k zapojení českého průmyslu do globálních hodnotových řetězců, což vedlo k významným změnám, například ve složení zaměstnaných osob v sektoru průmyslu či zvyšování podílu zaměstnanců v oblasti motorových vozidel, elektroniky a počítačů.

Velký nárůst počtu absolventů vysokoškolského vzdělání v uplynulém desetiletí vedl k vyššímu podílu pracovníků s vysokoškolským titulem.

Výsledky trhu práce velmi závisí na úrovni dosaženého vzdělání, přičemž nezaměstnanost nepřiměřeně postihuje osoby se základním či nižším středoškolským vzděláním. Tyto osoby představují jen okolo 5 % pracovní síly.

Minimální mzda je jedna z nejnižších v OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) z 35 zemí. Významnější růsty mohou způsobit rizika pro zaměstnanost zvláště pro méně kvalifikované pracovníky či pro mladé lidi pod 20 let. (Maleček, Arajúto, The Czech Labour Market, 2015)

2.1.3 Charakteristika pracovních příležitostí v cestovním ruchu

Cestovní ruch je průřezové odvětví s obrovským podílem lidské práce a nabízí zaměstnání podstatné části populace. Rozvoj cestovního ruchu vytváří podněty pro zrychlení vývoje různých odvětví ekonomiky, především dopravy, obchodu, kultury či stavebnictví. Zahraniční studie uvádějí, že cestovní ruch je propojen s více než 20 různými odvětvími. Struktura pracovních příležitostí v cestovním ruchu je oborově rozmanitá vzhledem k tomu, že cestovní ruch je multioborové odvětví. Práce v daném odvětví obsahují

obrovskou škálu různých činností, a to od méně kvalifikovaných prací, jako jsou například uklízečky či pomocné síly v kuchyni, až po velmi kvalifikované práce, jako může být například vedoucí velkého hotelu. Lidé si často myslí, že mezi pracovní pozice v cestovním ruchu patří pouze místa v ubytovacích a stravovacích zařízeních, nebo v cestovních kancelářích či agenturách, ale podle ČSÚ se jedná o mnoho dalších pozic v odvětví terciární sféry, jako jsou například pracovní příležitosti v dopravě, kulturních, sportovních a ostatních rekreačních službách. (Beránek, 2013, s. 116-117)

2.1.4 Zaměstnanost v cestovním ruchu podle různých kritérií

Český statistický úřad vytváří tzv. Modul zaměstnanosti v cestovním ruchu v České republice, kde jsou informace o zaměstnanosti v cestovním ruchu z různých hledisek. Vzhledem k tomu je možné pozorovat vliv cestovního ruchu na zaměstnanost v národní ekonomice a umožnit hodnocení výkonových ukazatelů. Dále má možnost také zkoumat zaměstnanost v cestovním ruchu z různých hledisek, jako jsou například odvětví, sezónnost, typ a trvanlivost pracovního úvazku, pohlaví, věkové skupiny, dosažené vzdělání či státní příslušnost. (Beránek, 2013, s. 118-119)

3. Postavení cestovního ruchu v národním hospodářství

Cestovní ruch se neodmyslitelně dotýká celé řady ekonomických i mimoekonomických ukazatelů společnosti. Klade důraz na mnohostrannost, mnohooborovost a průřezovost. Je nutné cestovní ruch chápat v jednotě dvou jeho hlavních stránek:

- cestovní ruch je významná oblast spotřeby obyvatelstva,
- cestovní ruch je součástí národní ekonomiky.

Cestovní ruch lze chápat jako samostatnou oblast národního hospodářství. Díky výše uvedeným požadavkům je možné odvodit i postavení cestovního ruchu v národním hospodářství, které lze pozorovat hlavně ve vlivu a postavení cestovního ruchu:

- ve spotřebě obyvatelstva,
- ve tvoření podnikatelských příležitostí a zaměstnanosti,
- v působení na rozvoj územních celků,
- ve vztahu k odvětvové struktuře národního hospodářství,
- v globálních dopadech na národní hospodářství,
- v multiplikovaných účincích na národní ekonomiku. (Linderová, 2013, s. 75-76)

3.1 Satelitní účet cestovního ruchu

Tento pojem se používá pro ekonomický účet odvětví cestovního ruchu. Je tvořen celým systémem ukazatelů, které zachycují a kvalifikují cestovní ruch v rámci ekonomických a sociálních aspektů. Definují mezinárodní standardy, které měří ekonomické přínosy cestovního ruchu. Základním účelem satelitního účtu je identifikovat a prokázat podíl cestovního ruchu v rámci jednotlivých odvětví a také celkové přínosy pro národní ekonomiku. Dále umožňuje poskytovat mezinárodně porovnatelné údaje o cestovním ruchu. Satelitní účet je možné vytvořit také ve zjednodušené verzi, kde poskytuje informace, jaký vliv má cestovní ruch na vývoj některých ukazatelů národního hospodářství. Například uvádí informace o podílu cestovního ruchu na celkových výdajích, což může být spotřeba domácností, spotřeba vlády, investice, hodnota vývozu, HDP či vytváření nových pracovních míst. (Ryglová, 2009, s. 12)

3.2 Základní ekonomické aspekty cestovního ruchu

Cestovní ruch je z ekonomického hlediska tvořen souhrnem aktivit s cílem prodat služby a zboží. Zboží a služby jsou za účelem tvorby zisků podniků v oblasti cestovního ruchu nabízeny a stávají se součástí spotřeby účastníků. Mimo toho, že cestovní ruch je součástí lidské spotřeby, navíc představuje oblast podnikatelských příležitostí a tím pádem přispívá ke zvyšování zaměstnanosti. Vytváření nových pracovních míst souvisí nejen s budováním technické základny, ale také s realizací služeb, které jsou součástí cestovního ruchu.

V oblasti cestovního ruchu jsou pracovní příležitosti dosti pestré. Dále vyžadují rozmanitou úroveň kvalifikace a mají některá specifika (například vysoký podíl sezónního cestovního ruchu nebo také práce na částečný úvazek, což je vhodné pro studenty či ženy na mateřské dovolené). Lidé nacházejí pracovní příležitosti zejména v ubytovacích a stravovacích zařízeních, dále také v dopravě, cestovních kancelářích a agenturách, turistických informačních agenturách či v prodeji suvenýrů. Účast na zaměstnanosti v cestovním ruchu je i tam, kde jeho účastníci tvoří alespoň částečnou klientelu (např. v obchodní síti). Někdo hovoří také o tzv. vyvolané zaměstnanosti, která je způsobena multiplikačním efektem cestovního ruchu.

Díky tomuto je zřejmé, že cestovní ruch má významný podíl na národní hospodářství. Působení cestovního ruchu na národní ekonomiku tvoří soubor přímých a nepřímých vlivů. Přímých dopadů je docíleno díky výdajům domácích i zahraničních účastníků cestovního ruchu, zatímco nepřímé dopady plynou z celkové mnohostranné a zprostředkovatelské činnosti cestovního ruchu na ekonomický vývoj. Cestovní ruch lze tedy chápat jako ekonomický multiplikátor, jenž dále působí na rozvoj ekonomiky v různých odvětvích národního hospodářství. (Beránek, 2013, s. 21-22)

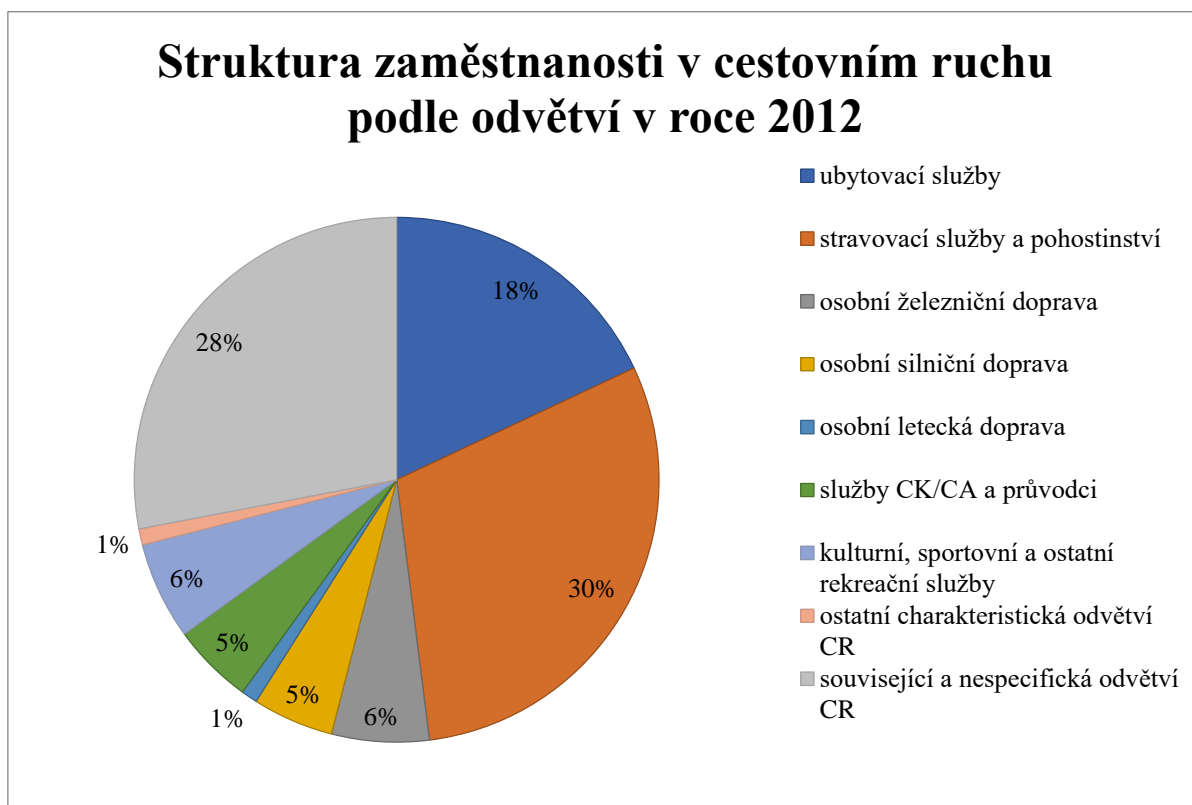
Cestovní ruch má významnou úlohu při vytváření pracovních příležitostí a zaměstnanosti v odvětvích národního hospodářství. Vytváří je i v ekonomicky méně rozvinutých oblastí, jako jsou například hory, podhůří, pobřeží či jezera. Cestovní ruch vytváří pracovní místa v široké škále pozic a různé náročnosti. (Indrová, 2009, s. 103-106)

3.3 Počet zaměstnaných osob v oblasti cestovního ruchu

V roce 2012 byl podíl cestovního ruchu na celkové zaměstnanosti v České republice podobný jako v Německu či ve Finsku, přibližně kolem 4,5 %. V roce 2012 bylo zaměstnáno v cestovním ruchu 231,1 tis. osob.

V jednotlivých oborech cestovního ruchu, jako jsou služby ubytovacích zařízení, pohostinství, odvětví osobní dopravy, cestovních kanceláří, kulturních, sportovních a dalších rekreačních služeb bylo zaměstnáno 72,2 % osob z celkového počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu.

Z grafu č. 1 vyplývá, že nejvíce zaměstnaných osob v roce 2012 je v oblasti stravovacích služeb a pohostinství, což je asi 69,2 tis. osob. S 61 tis. osob následují oblasti souvisejících s cestovním ruchem, mezi které patří například výroba map, suvenýrů a upomínkových předmětů, obchodní činnosti, spoje a telekomunikace a v neposlední řadě také činnosti v oblasti nemovitostí. Na třetí pozici jsou ubytovací služby s 41,5 tis. zaměstnaných osob. (Lejsek, 2014, s. 32)

Obrázek 1: Struktura zaměstnanosti v cestovním ruchu podle odvětví v roce 2012
Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

4. Terciární sektor

Do terciárního sektoru se řadí následující odvětví:

- velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel;
- ubytování, stravování a pohostinství;
- doprava, skladování a poštovní činnosti.

4.1 Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel

Odvětvová skupina Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel je vymezena jako CZ-NACE sekce G, která zahrnuje velkoobchod a maloobchod jakéhokoli druhu zboží a poskytování služeb souvisejících s prodejem zboží. Tato sekce je posledním článkem v distribuci zboží. Dále sem také patří údržba a opravy motorových vozidel a motocyklů.

Maloobchodní prodej se v roce 2014 podílel 62,9 % na zaměstnanosti tohoto odvětví a u velkoobchodu to bylo 22,4 %. Zbýlá část (14,7 %) patří oddílu Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel. (Koopolis-Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, 2015)

4.1.1 Počet zaměstnaných osob

V roce 2010 se vlivem hospodářské krize rapidně snížil počet zaměstnaných osob v tomto odvětví na 594 tisíc (V roce 2009 odvětví dosáhlo svého maxima na úrovni 631 tisíc osob.). V roce 2011 došlo opět k růstu na 607 tisíc osob, ale v roce 2012 počet osob opět klesl a propadl se na své minimum 580 tisíc zaměstnaných osob. V letech 2013 a 2014 se počet pracujících v tomto odvětví ustálil kolem hodnoty 590 tisíc osob. (Koopolis-Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, 2015)

4.1.2 Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti

V roce 2014 činil podíl tohoto odvětví na celkové zaměstnanosti v České republice 12 %. Oproti roku 2000 se podíl snížil o 1,8 %. I přes toto snížení se toto odvětví udrželo na první pozici z hlediska velikosti podílu na ekonomice České republiky. (Koopolis-Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, 2015)

4.1.3 Průměrné měsíční mzdy v ČR

V roce 2017 byl počet zaměstnanců v odvětví velkoobchod a maloobchod stanoven na 507 tisíc osob, což se oproti roku 2014 snížilo o necelých 100 tisíc pracovníků.

Průměrná měsíční mzda v roce 2017 činila v tomto odvětví 27 668 Kč. Oproti roku 2016 byl meziroční nárůst o 7,4 %. (Pravec, 2018, s. 12-13)

4.2 Ubytování, stravování a pohostinství

Odvětvová skupina Ubytování, stravování a pohostinství je vymezena jako CZ-NACE sekce I, která zahrnuje krátkodobé ubytování hostů a poskytování kompletního stravování určeného k okamžité konzumaci.

Stravování a pohostinství se v roce 2014 podílelo 76,6 % na zaměstnanosti tohoto odvětví a ubytování zaujímá 23,4 %. (Koopolis-Ubytování, stravování a pohostinství, 2015)

4.2.1 Počet zaměstnaných osob

V tomto odvětví počet zaměstnaných osob prodělal několik výkyvů. Mezi lety 2008 a 2010 počet zaměstnaných osob rostl a dosáhl úrovně 190 tisíc. Následující roky 2011 a 2012 opět výrazně klesla. A v roce 2014 dosáhla svého maxima, 195 tisíc zaměstnaných osob. (Koopolis-Ubytování, stravování a pohostinství, 2015)

4.2.2 Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti

V roce 2014 činil podíl tohoto odvětví na celkové zaměstnanosti České republiky 4 %. Oproti roku 2000 se podíl zvýšil o 0,8 %. I přes to si toto odvětví udrželo pozici jedenáctého největšího odvětví v ČR. (Koopolis-Ubytování, stravování a pohostinství, 2015)

4.2.3 Průměrné měsíční mzdy v ČR

V roce 2017 byl počet zaměstnanců v odvětví ubytování, stravování a pohostinství stanoven na 115 tisíc osob, což se oproti roku 2014 snížilo o necelých 100 tisíc pracovníků.

Průměrná měsíční mzda v roce 2017 činila v tomto odvětví 17 509 Kč. Oproti roku 2016 byl meziroční nárůst o 11,9 %. (Pravec, 2018, s. 12-13)

4.3 Doprava, skladování a poštovní činnosti

Odvětvová skupina Doprava a skladování je vymezena jako CZ-NACE sekce H, která zahrnuje činnosti osobní a nákladní dopravy, pravidelné i nepravidelné, po kolejích, po silnici, po vodě či vzduchem, potrubím a s tím souvisejí činnosti, jako například činnosti parkovacích a skladovacích zařízení, terminálů či překladišť. Dále do této sekce patří pronajímání dopravních zařízení s řidičem či operátorem. Mimo to sem také patří poštovní a kurýrní činnosti.

Pozemní a potrubní doprava se v roce 2014 podílela 68 % na zaměstnanosti tohoto odvětví, poštovní a kurýrní činnosti 15,8 %, skladování a vedlejší činnosti v dopravě 13,1 %. Letecká doprava zaujímá 2,7 % a vodní doprava 0,4 %. (Koopolis-Doprava, skladování a poštovní činnosti, 2015)

4.3.1 Počet zaměstnaných osob

V roce 2009 počet zaměstnaných osob v této oblasti dosáhl svého maxima na úrovni 332 tisíc osob. V následujících letech postupně počet zaměstnaných osob klesal zřejmě vlivem ekonomické krize. V roce 2013 se propadl až na své minimum, na úroveň 295 tisíc zaměstnaných osob. Na této úrovni zůstal i nadále v roce 2014. (Koopolis-Doprava, skladování a poštovní činnosti, 2015)

4.3.2 Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti

V roce 2014 činil podíl tohoto odvětví na celkové zaměstnanosti v České republice 6 %. Oproti roku 2000 se podíl snížil o 0,5 %. Díky tomuto poklesu se dané odvětví propadlo až na pozici šestého největšího odvětví v ČR. (Koopolis-Doprava, skladování a poštovní činnosti, 2015)

4.3.3 Průměrné měsíční mzdy v ČR

V roce 2017 byl počet zaměstnanců v odvětví doprava a skladování stanoven na 262 tisíc osob, což se oproti roku 2014 snížilo o necelých 35 tisíc pracovníků.

Průměrná měsíční mzda v roce 2017 činila v tomto odvětví 27 450 Kč. Oproti roku 2016 byl meziroční nárůst o 6,6 %. (Pravec, 2018, s. 12-13)

5. Analýza zaměstnanosti v letech 2010-2016 podle různých hledisek

Analýza zaměstnanosti je prováděna v největších oblastech cestovního ruchu, jako jsou ubytovací služby, stravovací služby, doprava, služby cestovních kanceláří a agentur, a na závěr menší odvětví, jako jsou kulturní služby či sportovní a rekreační služby.

V rámci ubytovacích služeb se rozvíjí zejména pobytový cestovní ruch. V rámci ubytovacích služeb jde o přenocování nebo přechodné ubytování účastníků cestovního ruchu mimo jejich trvalé bydliště. Stravovací služby lze definovat jako uspokojování základních potřeb a přispívání k zotavení. Mimo to také umožňují vytvářet větší fond volného času, který se využívá k uspokojování potřeb, což patří mezi základní cíle cestovního ruchu.

Základní definicí cestovního ruchu je přeprava účastníků cestovního ruchu z místa trvalého bydliště do místa určení a zpět a také pohyb v daném místě. Existuje železniční doprava, letecká doprava, silniční doprava či doprava po vodě.

Další důležitou součástí cestovního ruchu jsou cestovní kanceláře a agentury, které zprostředkovávají zájezdy, zejména kvůli místnímu i časovému odstupu mezi nabídkou a poptávkou v cestovním ruchu. (Orieška, 2010)

Pro analýzu zaměstnanosti je zvoleno rozmezí od roku 2010 do 2016. V roce 2004 Česká republika vstoupila do EU, což velice ovlivnilo cestovní ruch v naší republice. Dále v roce 2007 nastala krize, která začala v USA. Díky tomu byl v České republice v roce 2008 zaznamenán pokles HDP o 0,6 %. Také byl zaznamenán pokles zaměstnaných osob v roce 2009 oproti roku 2008 asi o 1 %. Až v roce 2014 se objevilo pár informací, které byly vykládány jako konec krize, jako například, že se zvýšila průměrná cena prodaných zájezdů, což souvisí s cestovním ruchem. Na trh práce nijak výrazně nezareagoval. Do poloviny roku 2014 nevzniklo mnoho nových dlouhodobých pracovních míst. Ekonom společnosti Deloitte řekl, že v roce 2014 Česká republika téměř překonala krizi. Avšak podle indexu prosperity počítané touto společností krize oficiálně skončila až v červnu 2015.

Následující analýza je zaměřena zejména na zaměstnané osoby v cestovním ruchu podle odvětví, dále bude vypočítáván podíl zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti NH. Dále proběhne analýza zaměstnaných osob v jednotlivých oblastech podle vzdělání. Na konci této analýzy se vyhodnotí zvolené výzkumné předpoklady.

5.1 Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2010-2016

Odvětví cestovního ruchu se dělí podle tabulky č. 1 a jsou vybrány jen ty největší oblasti. Z tohoto důvodu nebude sedět celkový součet počtu osob za celé odvětví. Nejprve budou analyzovány jednotlivé údaje v letech a na závěr bude uvedeno celkové shrnutí, kdy byla zaměstnanost nejvyšší a kdy zase naopak.

V jednotlivých tabulkách se dále rozlišují sebezaměstnaní a zaměstnanci. Sebezaměstnaní jsou osoby, které jsou vlastníkem nebo spoluvlastníkem podniků, ve kterých jsou zaměstnání. A zaměstnanci jsou všechny osoby, které jsou zaměstnány podle smlouvy a přijímají odměnu.

ROK 2010

Tabulka 1: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2010

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu		
	Sebezaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví cestovního ruchu			
Hotely	5 758	32 481	38 239
Restaurace	16 229	54 892	71 121
Osobní železniční doprava	0	14 183	14 183
Osobní silniční doprava	1 422	10 938	12 360
Osobní lodní doprava	5	56	61
Osobní letecká doprava	10	4 694	4 704
Cestovní agentury	4 072	10 803	14 875
Kulturní služby	2 332	8 846	11 178
Sportovní a ostatní rekreační služby	809	1 791	2 600
Odvětví celkem	47 665	187 903	235 568

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Tabulka č. 1 zachycuje počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu podle odvětví. Není překvapující, že nejvíce zaměstnaných osob v roce 2010 bylo v největších odvětvích cestovního ruchu, jako jsou stravování, ubytovací služby, dále pak v cestovních agenturách a v oblastech kulturních služeb. První místo v počtu zaměstnaných osob obsadila oblast stravování s více než 70 tisíci osobami. Dále následují ubytovací služby s téměř 40 tisíci osobami a služby cestovních agentur s téměř 15 tisíci. Oproti tomu v oblastech, jako jsou například železniční, lodní či letecká doprava, se sebezaměstnaní lidé drží maximálně do 10 osob. V železniční dopravě není zaměstnán nikdo. Je to tím, že většinou vlastníci takových to firem v nich nejsou sami zaměstnání.

V roce 2010 bylo celkově zaměstnáno téměř 240 tisíc osob. Tyto osoby převažují ve skupině zaměstnanců, nikoli sebezaměstnaných osob.

ROK 2011

Tabulka 2: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2011

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu		
	Sebezaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví cestovního ruchu			
Hotely	5 869	35 993	41 862
Restaurace	16 347	53 309	69 656
Osobní železniční doprava	0	13 679	13 679
Osobní silniční doprava	1 311	10 548	11 859
Osobní lodní doprava	4	52	56
Osobní letecká doprava	10	3 167	3 177
Cestovní agentury	3 362	8 690	12 052
Kulturní služby	2 006	8 577	10 583
Sportovní a ostatní rekreační služby	696	1 736	2 432
Odvětví celkem	46 294	186 169	232 463

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Další tabulka č. 2 je za rok 2011. V celkovém počtu zaměstnaných osob došlo k poměrně velkému poklesu od roku 2010, a to o více než 3 tisíce zaměstnaných osob a to jak sebezaměstnaných, tak i zaměstnaných. Pokles dochází u všech odvětví cestovního ruchu kromě ubytovacích služeb, kde došlo k růstu o více než 3 500 osob. Celkový počet zaměstnaných osob se dostává v roce 2011 jen přes 232 tisíc osob.

ROK 2012

Tabulka 3: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2012

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu		
	Sebezaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví cestovního ruchu			
Hotely	4 159	35 715	39 874
Restaurace	17 427	52 371	69 798
Osobní železniční doprava	0	13 344	13 344
Osobní silniční doprava	1 287	10 290	11 577
Osobní lodní doprava	3	50	53
Osobní letecká doprava	0	2 535	2 535
Cestovní agentury	2 658	9 503	12 161
Kulturní služby	2 060	8 980	11 040
Sportovní a ostatní rekreační služby	715	1 818	2 533
Odvětví celkem	43 655	185 896	229 551

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Podobná situace jako v roce 2011 se opakuje i v následujícím roce 2012. Dochází ke stálému poklesu celkového počtu zaměstnaných osob. Důvodem může být stále probíhající krize v České republice, která má zásadní vliv na rozvoj zaměstnanosti. Celkový počet zaměstnaných osob je v tomto roce pod 230 tisíc.

ROK 2013

Tabulka 4: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2013

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu		
	Sebezaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví cestovního ruchu			
Hotely	4 034	35 577	39 611
Restaurace	17 343	51 761	69 104
Osobní železniční doprava	0	13 316	13 316
Osobní silniční doprava	1 280	10 269	11 549
Osobní lodní doprava	3	50	53
Osobní letecká doprava	0	2 402	2 402
Cestovní agentury	2 403	9 375	11 778
Kulturní služby	1 951	9 239	11 190
Sportovní a ostatní rekreační služby	677	1 871	2 548
Odvětví celkem	42 261	185 369	227 630

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Ani v roce 2013 nedochází ke zlepšení. Stále dochází k poklesu celkového počtu zaměstnaných osob v oblasti cestovního ruchu. K malému růstu dochází jen v oblastech letecké dopravy, kulturních a sportovních služeb. Růst je ale jen nepatrný v řádech maximálně do 150 nově zaměstnaných osob.

ROK 2014

Tabulka 5: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2014

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu		
	Sebezaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví cestovního ruchu			
Hotely	4 161	34 880	39 041
Restaurace	16 758	48 900	65 658
Osobní železniční doprava	0	13 192	13 192
Osobní silniční doprava	1 294	10 332	11 626
Osobní lodní doprava	3	47	50
Osobní letecká doprava	0	2 334	2 334
Cestovní agentury	2 490	9 851	12 341
Kulturní služby	1 901	9 480	11 381
Sportovní a ostatní rekreační služby	660	1 919	2 579
Odvětví celkem	41 923	183 083	225 006

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Tabulka č. 5 ukazuje situaci v roce 2014, kdy stále dochází k poklesu jak u sebezaměstnaných osob, tak i u zaměstnanců. Stále probíhající ekonomická krize vykonala své a způsobila pokles celkového počtu zaměstnaných osob oproti roku 2013 o více než 2 500 tisíc osob.

ROK 2015

Jak je vidět z tabulky č. 6, v roce 2015 dochází už k pomalému růstu celkového počtu zaměstnaných osob o více než 4 tisíce. Ve všech oblastech dochází k malým růstům či poklesům, jen v oblasti zaměstnanců odvětví ubytovacích služeb došlo k růstu oproti roku 2014 o více než 2 tisíce.

Tabulka 6: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2015

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu		
	Sebezaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví cestovního ruchu			
Hotely	3 894	37 104	40 998
Restaurace	15 242	50 964	66 206
Osobní železniční doprava	0	13 146	13 146
Osobní silniční doprava	1 138	10 802	11 940
Osobní lodní doprava	3	49	52
Osobní letecká doprava	0	2 122	2 122
Cestovní agentury	2 691	10 194	12 885
Kulturní služby	2 080	9 679	11 759
Sportovní a ostatní rekreační služby	722	1 960	2 682
Odvětví celkem	40 060	189 077	229 137

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

ROK 2016

Tabulka 7: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2016

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu		
	Sebezaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Odvětví cestovního ruchu			
Hotely	3 884	36 951	40 835
Restaurace	16 510	51 123	67 633
Osobní železniční doprava	0	12 963	12 963
Osobní silniční doprava	1 130	10 829	11 959
Osobní lodní doprava	3	48	51
Osobní letecká doprava	0	2 269	2 269
Cestovní agentury	2 867	10 588	13 455
Kulturní služby	2 064	9 871	11 935
Sportovní a ostatní rekreační služby	717	1 998	2 715
Odvětví celkem	41 278	190 203	231 481

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Tabulka č. 7 ukazuje další pokrokový růst oproti roku 2015 a to o téměř 4 tisíce. Dochází k růstu u většiny odvětví cestovního ruchu kromě železniční a lodní dopravy. Poslední tabulka sledovaného období naznačuje, že ekonomická krize v České republice skutečně skončila a nadále by mohlo docházet k růstu v jednotlivých oblastech cestovního ruchu.

CELKOVÉ SROVNÁNÍ 2010-2016

Tabulka 8: Celkové srovnání počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle odvětví 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkový počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	235 569	232 463	229 551	227 630	225 006	229 137	231 481

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Z tohoto celkového srovnání je patrné, že v letech 2010-2014 dochází ke stálému poklesu. V roce 2014 byl celkový počet zaměstnaných osob oproti roku 2010 rozdílný o více než 10 tisíc osob. Je patrné, že příčinou mohla být právě zmiňovaná krize. Z tabulky č. 8 je možné vidět, že v roce 2015 nastal menší růst o téměř 3 tisíce osob. A v roce 2016 byl růst téměř o 4 tisíce zaměstnaných osob oproti předchozímu roku v oblasti cestovního ruchu.

5.2 Podíl zaměstnaných osob v CR na celkové zaměstnanosti 2010-2016

Tato část informuje o tom, jaký je podíl zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti a to formou vlastních výpočtů na základě dat z Českého statistického úřadu. Následující tabulka č. 9 ukazuje hodnoty celkového počtu zaměstnaných osob v národním hospodářství v letech 2010 až 2016.

Tabulka 9: Celkový počet zaměstnaných osob v NH 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkový počet zaměstnaných osob v národním hospodářství	5 054 538	5 057 152	5 064 632	5 081 002	5 108 967	5 181 913	5 248 547

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Z tabulky č. 9 je zřejmé, že počet zaměstnaných osob v národním hospodářství stále stoupá, oproti situaci v oblasti cestovního ruchu. V této oblasti ekonomická krize způsobila větší škody. V době krize může spousta lidí přijít o svá zaměstnání, a to zejména tam, kde

zaměstnavatelé firem nejsou schopni zaplatit své zaměstnance. A tyto osoby samozřejmě nebudou investovat do cestovního ruchu, jako například ve formě dovolené či večere v restauraci. Oproti tomu jsou odvětví, do kterých se peníze vkládat musí, jako do živobytí a uspokojení základních životních potřeb.

Tabulka č. 10 zachycuje procentní podíl počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti v NH. Tato tabulka obsahuje vlastní výpočty z dostupných dat.

Tabulka 10: Podíl počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti v NH 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podíl	4,66 %	4,6 %	4,53 %	4,48 %	4,40 %	4,42 %	4,41 %

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Tabulka č. 10 ukazuje, že v roce 2010 bylo dosaženo vrcholu. A od roku 2011 až do 2016 dochází ke klesání procentního podílu počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti v národním hospodářství.

5.3 Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2010-2016

Toto kritérium počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu v České republice podle dosaženého vzdělání je vybráno kvůli ověření stanovených výzkumných předpokladů v úvodu této práce. Bude tedy vytvořeno několik tabulek na základě dat Českého statistického úřadu, která umožní správné vyhodnocení výzkumných předpokladů.

ROK 2010

Z tabulky č. 11 je zřejmé, že v roce 2010 v cestovním ruchu pracovalo více osob se středoškolským vzděláním než s vysokoškolským. Je to dáno nejspíše tím, že k většině pracovních pozic jako jsou kuchaři, servírky či dopravci, vystačí vzdělání pouze s maturitou. Jen například na pozice manažerů velkých hotelových komplexů pouze maturita nestačí. Řídit stovky a někdy až tisíce lidí není vůbec jednoduché a je k tomu potřeba vysokoškolské vzdělání v oblasti managementu či řízení podniku.

Tabulka 11: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2010

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	
	Středoškolské	Vysokoškolské
Odvětví cestovního ruchu		
Hotely	31 963	2 603
Restaurace	64 351	1 971
Osobní železniční doprava	12 971	506
Osobní silniční doprava	11 276	454
Osobní lodní doprava	58	0
Osobní letecká doprava	3 685	853
Cestovní agentury	9 771	4 886
Kulturní služby	6 987	3 877
Sportovní a ostatní rekreační služby	2 229	271
Odvětví celkem	196 254	24 558

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Se středoškolským vzděláním je v roce 2010 v České republice zaměstnáno celkem přes 196 tisíc osob, oproti tomu osob s vysokoškolským vzděláním je jen přes 24 tisíc.

ROK 2011

Tabulka 12: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2011

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	
	Středoškolské	Vysokoškolské
Odvětví cestovního ruchu		
Hotely	35 035	2 828
Restaurace	63 035	1 929
Osobní železniční doprava	12 508	489
Osobní silniční doprava	10 821	436
Osobní lodní doprava	53	0
Osobní letecká doprava	2 490	575
Cestovní agentury	7 906	3 968
Kulturní služby	6 634	3 654
Sportovní a ostatní rekreační služby	2 087	251
Počet zaměstnaných osob celkem	194 152	23 446

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Z tabulky č. 12, která je za rok 2011, je patrné, že situace se moc nezměnila. Stále převažují osoby se středoškolským vzděláním a to přes více než 170 tisíc osob. Oproti roku 2010 se ale snížil počet osob v obou oblastech - osob se středoškolským vzděláním je o více než 2 tisíce méně a s vysokoškolským vzděláním je nižší asi o tisíc osob.

ROK 2012

Tabulka 13: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2012

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	
	Středoškolské	Vysokoškolské
Odvětví cestovního ruchu		
Hotely	33 533	2 620
Restaurace	63 172	1 938
Osobní železniční doprava	12 202	477
Osobní silniční doprava	10 563	426
Osobní lodní doprava	50	0
Osobní letecká doprava	1 984	460
Cestovní agentury	7 977	4 004
Kulturní služby	6 922	3 810
Sportovní a ostatní rekreační služby	2 173	261
Odvětví celkem	191 633	23 369

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

V roce 2012 dochází k dalšímu poklesu osob se středoškolským vzděláním (cca o 2 500 osob), oproti osobám s vysokoškolským vzděláním, kde jich je jen o necelou stovku méně.

Už od roku 2010 je se středoškolským vzděláním nejvíce zaměstnaných osob v oblasti stravovacích služeb, na druhém místě jsou ubytovací služby a poté následuje železniční a silniční doprava.

U osob s vysokoškolským vzděláním je nejvíce zaměstnaných osob v cestovních agenturách a v kulturních službách. V odvětví lodní dopravy není zaměstnán nikdo s vysokoškolským vzděláním.

ROK 2013

V roce 2013 nedochází k dalším zásadním změnám. Situace je podobná, avšak dochází k mírnému poklesu ve všech oblastech se středoškolským vzděláním kromě odvětví lodní dopravy, kulturních a sportovních služeb.

Stejnou situaci kopíruje i oblast vysokoškolského vzdělání, kde dochází k růstu pouze v kulturních a sportovních službách.

Tabulka 14: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2013

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	
	Středoškolské	Vysokoškolské
Odvětví cestovního ruchu		
Hotely	33 323	2 597
Restaurace	62 543	1 919
Osobní železniční doprava	12 176	476
Osobní silniční doprava	10 537	425
Osobní lodní doprava	51	0
Osobní letecká doprava	1 880	436
Cestovní agentury	7 726	3 878
Kulturní služby	7 023	3 857
Sportovní a ostatní rekreační služby	2 186	262
Odvětví celkem	190 034	23 170

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

ROK 2014

Tabulka 15: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2014

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	
	Středoškolské	Vysokoškolské
Odvětví cestovního ruchu		
Hotely	32 823	2 570
Restaurace	59 425	1 825
Osobní železniční doprava	12 063	471
Osobní silniční doprava	10 608	427
Osobní lodní doprava	48	0
Osobní letecká doprava	1 828	424
Cestovní agentury	8 095	4 063
Kulturní služby	7 146	3 919
Sportovní a ostatní rekreační služby	2 214	264
Odvětví celkem	187 400	23 415

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Tabulka č. 15 ukazuje, že v roce 2014 dochází k dalšímu poklesu o téměř 3 tisíce zaměstnaných osob se středoškolským vzděláním. Hlavní příčinou může být celkové snižování zaměstnaných osob v cestovním ruchu. Nejvyšší pokles zaznamenalo odvětví stravovacích služeb a to přes 3 tisíce osob se středoškolským vzděláním. Menší růst byl zaznamenán v oblastech silniční dopravy, cestovních agenturách, kulturních a sportovních službách, kde jsou zaměstnáni osoby se středoškolským vzděláním.

Na straně zaměstnaných osob s vysokoškolským vzděláním je růst zaznamenán ve stejných odvětvích, jako u osob se střední školou.

ROK 2015

Tabulka 16: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2015

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	
	Středoškolské	Vysokoškolské
Odvětví cestovního ruchu		
Hotely	34 521	2 674
Restaurace	59 917	1 833
Osobní železniční doprava	12 021	470
Osobní silniční doprava	10 894	439
Osobní lodní doprava	49	0
Osobní letecká doprava	1 662	386
Cestovní agentury	8 452	4 243
Kulturní služby	7 378	4 054
Sportovní a ostatní rekreační služby	2 301	276
Odvětví celkem	190 819	23 845

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Předposledním sledovaným rokem je rok 2015. V tomto roce začíná pomalý růst, který byl zaznamenán jak u osob se střední školou, tak i u osob s vysokoškolským vzděláním. Může za to celkový růst zaměstnanosti v cestovním ruchu v době, kdy byla v České republice zažehnána krize.

V oblasti zaměstnaných osob se středoškolským vzděláním dochází k růstu ve všech odvětvích cestovního ruchu kromě železniční a letecké dopravy a ve sportovních a rekreačních službách.

Oproti tomu v oblasti osob s vysokou školou dochází k poklesu jen u dvou odvětví, a to v odvětví letecké a železniční dopravy.

ROK 2016

Tabulka č. 17 ukazuje poslední sledované období, rok 2016. Oproti roku 2015 dochází k růstu o téměř 2 tisíce v počtu zaměstnaných osob se středoškolským vzděláním a u osob s vysokoškolským vzděláním je růst jen nepatrný.

Tabulka 17: Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v ČR podle dosaženého vzdělání 2016

Ukazatel	Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu	
	Středoškolské	Vysokoškolské
Odvětví cestovního ruchu		
Hotely	34 383	2 664
Restaurace	61 211	1 877
Osobní železniční doprava	11 853	463
Osobní silniční doprava	10 911	440
Osobní lodní doprava	48	0
Osobní letecká doprava	1 776	412
Cestovní agentury	8 826	4 430
Kulturní služby	7 491	4 113
Sportovní a ostatní rekreační služby	2 330	279
Odvětví celkem	192 740	24 163

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

CELKOVÉ SROVNÁNÍ 2010-2016

Následující tabulky č. 18 a č. 19 pojednávají o tom, jaká je situace s dosaženým vzděláním zaměstnaných osob v oblastech cestovního ruchu v České republice. Z první tabulky č. 18 je zřejmé, že stav osob se středoškolským vzděláním stále klesá. Rozdíl mezi rokem 2010 a 2014, kdy docházelo k poklesu, je téměř 9 tisíc zaměstnaných osob. V roce 2015 dochází oproti roku 2014 k růstu přes 2 tisíce osob. K růstu dochází i v roce 2016 a to o necelé 2 tisíce osob.

Tabulka 18: Celkové srovnání počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu se středoškolským vzděláním 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkový počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu se SŠ	196 254	194 152	191 633	190 034	187 400	190 819	192 740

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Druhá tabulka č. 19 pojednává o zaměstnaných osobách v cestovním ruchu s vysokoškolským vzděláním. Je z ní možné vidět, že v této oblasti nedochází k vysokým výkyvům. Počet osob mezi roky 2010 a 2016 je téměř ve všech letech stejný. V roce 2010 dosáhl svého maxima, a to přes 24 500 tisíc osob s vysokoškolským vzděláním.

V následujících letech sledovaného období dochází k mírnému poklesu, od roku 2014 je vykazován růst.

Tabulka 19: Celkové srovnání počtu zaměstnaných osob v cestovním ruchu s vysokoškolským vzděláním 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkový počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu s VŠ	24 558	23 446	23 369	23 170	23 415	23 845	24 163

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

V České republice se nachází desítky středních a vysokých škol se zaměřením na cestovní ruch.

Téměř většina středních škol v ČR se zaměřením na cestovní ruch je soukromého charakteru. Jako například Střední škola gastronomická a hotelová v Praze, Střední škola se zaměřením na cestovní ruch v Lomnici nad Popelkou v Libereckém kraji či Střední odborná škola služeb v Olomouci, kde se zaměřují na management cestovního ruchu a hotelnictví. Jako veřejnou školu pro cestovní ruch je například Obchodní akademie, Hotelová škola a střední odborná škola v Turnově. (Střední školy – cestovní ruch)

Mezi soukromé vysoké školy, kde se zaměřují na cestovní ruch lze zmínit Vysokou školu obchodní v Praze, Vysokou školu obchodní a hotelovou v Brně či Vysokou školu hotelovou, která je opět v Praze. Mezi veřejné vysoké školy cestovního ruchu je možné zařadit Vysokou školu ekonomickou v Praze (Fakulta mezinárodních vztahů), Univerzitu Hradec Králové (Fakulta informatiky a managementu) či Mendelovu univerzitu v Brně (Provozně ekonomická fakulta). (Cestovní ruch – Vysoké školy)

6. Dotazování

Součástí této práce je jako další výzkumnou metodou zvoleno dotazování, což je jedna z kvantitativních metod výzkumu. Dotazníkové šetření proběhlo s respondenty pracujícími v oblasti cestovního ruchu. Informace zjištěné na základě dotazování slouží jako podklad pro tuto bakalářskou práci.

Dotazník byl vytvořen v papírové podobě a osobně donesen do firem různých odvětví cestovního ruchu. Bylo osloveno 102 respondentů. Bohužel se vrátilo 28 dotazníků, které byly chybně nebo neúplně zodpovězeny. Na konečném počtu správně vyplněných dotazníků se podílelo 74 respondentů. Návratnost tedy byla 73 %.

Dotazník je součástí přílohy č. 1.

6.1 Tvorba a realizace dotazníků

Dotazník obsahuje 15 otázek. První část otázek se týká věku či vzdělání a je zaměřena na prvotní identifikace respondentů. Zbytek otázek je zaměřeno na zjištění názorů spokojenosti osob zaměstnaných ve firmách v jednotlivých oblastech cestovního ruchu.

Respondenti se mohli k daným otázkám vyjadřovat formou jak uzavřených, polootevřených i otevřených otázek. Dotazník byl sestaven pro zaměstnance v oblasti cestovního ruchu.

6.2 Cíl dotazníku

Hlavním cílem tohoto dotazníku je zjistit, jak jsou lidé zaměstnáni v jednotlivých odvětvích cestovního ruchu spokojeni v této oblasti služeb, co se týče mzdy, pracovního prostředí, kolektivu či dalšího rozvoje.

Vedlejším cílem je navštívit všechny oblasti cestovního ruchu k lepšímu porovnání jednotlivých oblastí.

6.3 Průběh dotazníkového šetření

Zvolená výzkumná metoda proběhla přímým kontaktem s respondenty. Dotazování se uskutečnilo na několika místech hlavního města České republiky Prahy a i v jejím blízkém okolí. Byly navštíveny jak ubytovací a stravovací zařízení, tak i cestovní kanceláře a agentury, podniky s dopravními službami, dále pak oblast kulturních a sportovně-rekreačních služeb.

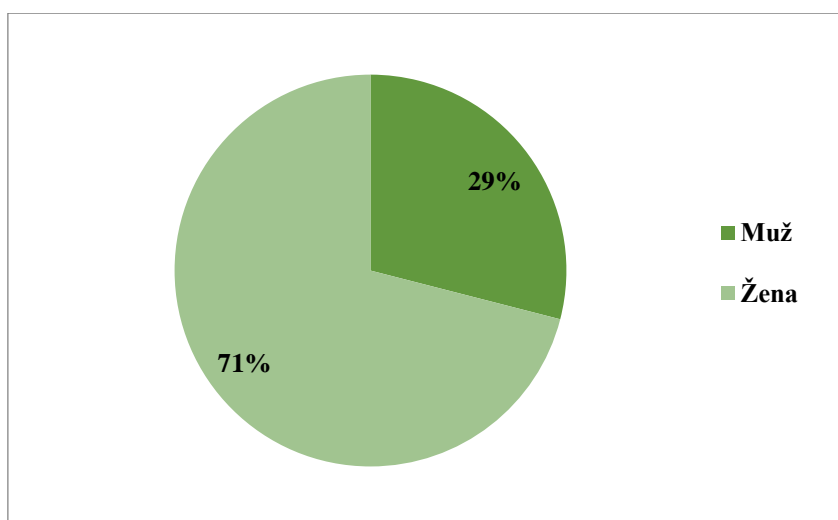
6.4 Vyhodnocení dotazníků

V první fázi vyhodnocování odpovědí získaných dotazováním bylo zhodnocení uzavřených otázek a následně byly výsledky dány do grafů. Šlo o zhodnocení toho, kolik se celkem podílelo mužů a žen, jejich věk, nejvyšší dokončené vzdělání a především v jakém odvětví cestovního ruchu působí.

V druhé fázi byla zkoumána data ohledně spokojenosti v zaměstnání týkající se spokojenosti při zvyšování kvalifikace, s vyšší platu, se spolupracovníky na pracovišti, s pracovní dobou či pracovním prostředím.

Jednotlivé výsledky byly zpracovány pomocí programu Microsoft Office Excel 2010.

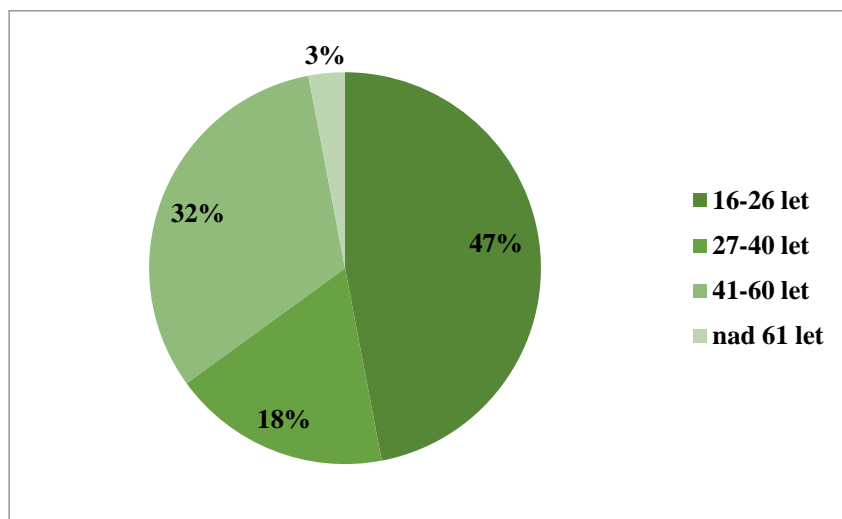
Otázka 1: Jaké je Vaše pohlaví?

Obrázek 2: Vyhodnocení otázky č. 1
Zdroj: vlastní zpracování

Tohoto dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 21 mužů a 51 žen. Z obrázku č. 2 je zřejmé, že mužů bylo 29 % a žen 71 %.

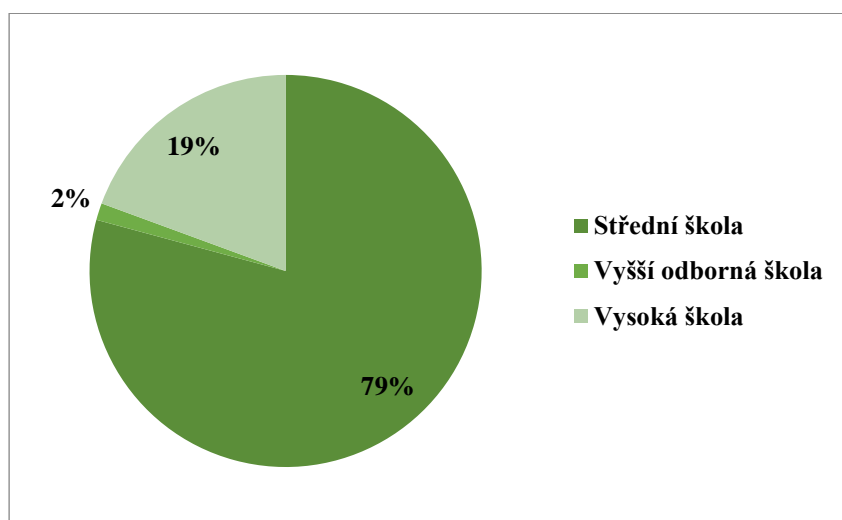
Otázka 2: Jaký je Váš věk?

Obrázek 3: Vyhodnocení otázky č. 2
Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku č. 3 je možno vyčíst, že průzkumu se nejvíce zúčastnily osoby s věkem 16-26 let (47 %). Za nimi následovala skupina 41-60 let (32 %). Osob mezi 27-40 lety se zúčastnilo 18 %. Nejméně se zúčastnily osoby nad 61 let (jen 3 %).

Otázka 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Obrázek 4: Vyhodnocení otázky č. 3
Zdroj: vlastní zpracování

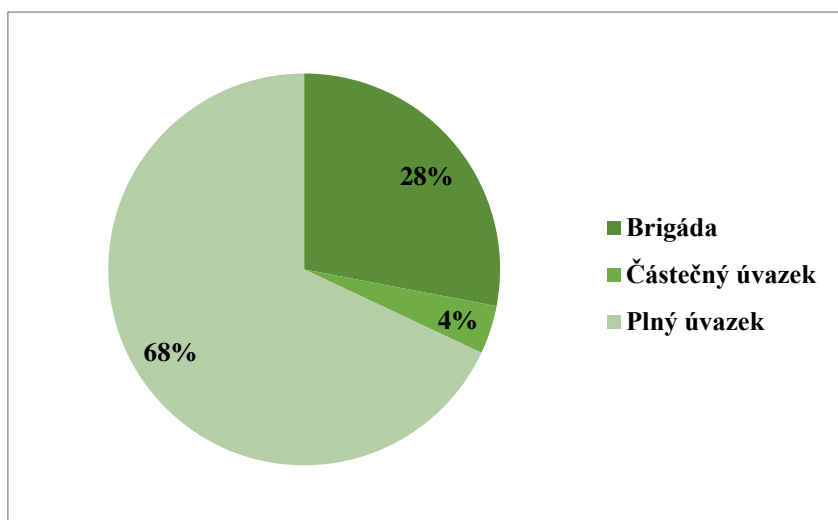
Graf č. 4 se týká otázky ohledně nejvyššího dosaženého vzdělání. 79 % všech respondentů dosáhlo středoškolského vzdělání. Jen 19 % má vysokou školu. Zbylá část (2 %) absolvovala vyšší odbornou školu.

Otázka 4: Jaká je/jaké jsou Vaše specializace nejvyššího dosaženého vzdělání? (Uveďte, prosím, název školy a obor)

Na tuto otevřenou otázku mi odpovědělo 88 % respondentů. Mezi nejčastěji zvolené střední školy byli gymnázia a obchodní akademie. Dále zde byly školy gastronomické a hotelové. A také školy zaměřené na obchod a podnikání, na dopravní průmysl či přímo na cestovní ruch. Také zde byly kuriozity, jako například obor vzdělání na dámskou krejčovou či střední pedagogická škola.

Mezi nejčastěji zvolené vysoké školy patří obory se zaměřením na management, marketing či podnikovou ekonomiku.

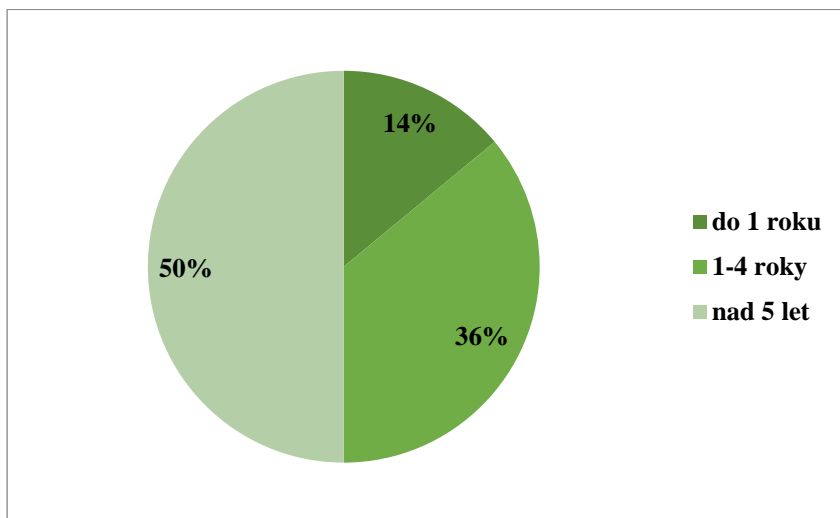
Otázka 5: Jaký je Váš pracovní úvazek?

Obrázek 5: Vyhodnocení otázky č. 5
Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5 týkající se druhu pracovního úvazku naznačuje graf č. 5. Přesně 68 % všech zúčastněných odpovědělo, že jejich formou je práce na plný úvazek. Je překvapující, že 28 % pracuje jen formou brigády. Týká se to většinou studentů. Může to být zejména proto, že v dnešní době je přirozené mít ke studiu nějakou brigádu a přivydělávat si. Zbylá část osob (4 %) pracují na částečný úvazek.

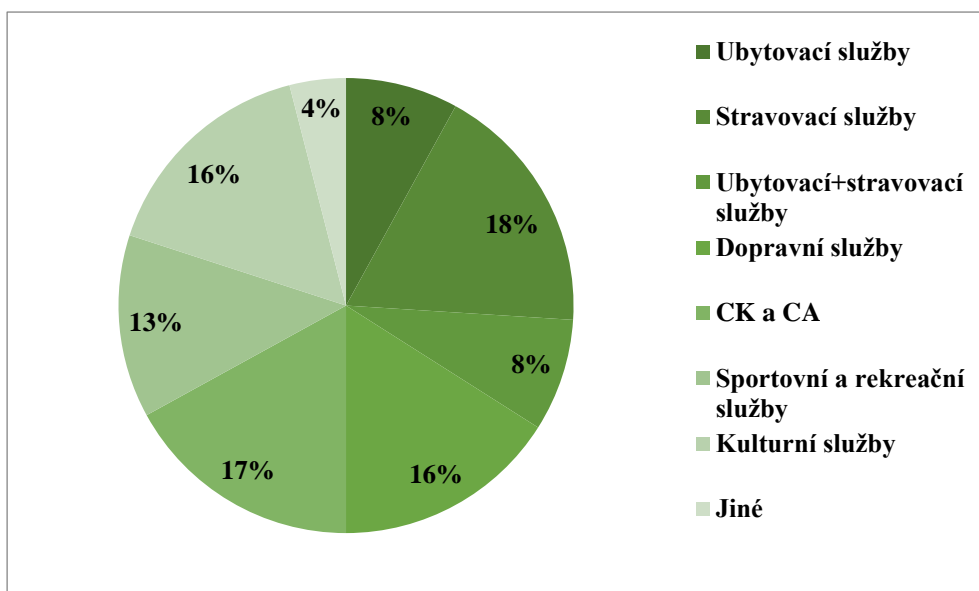
Otázka 6: Jak dlouho pracujete v oblasti cestovního ruchu?

Obrázek 6: Vyhodnocení otázky č. 6
Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka č. 6 se týká celkové doby stravené v zaměstnání ve firmách cestovního ruchu. Vyhodnocení je možné vidět v grafu č. 6. Přesně polovina všech zaměstnaných osob je ve stávajícím zaměstnání už více než 5 let. 36 % setrvává v práci od 1 do 4 let. A zbylá část (14 %) je v dané firmě cestovního ruchu jen necelý rok.

Otázka 7: V jakém odvětví cestovního ruchu jste zaměstnání?

Obrázek 7: Vyhodnocení otázky č. 7
Zdroj: vlastní zpracování

Na grafu č. 7 je možné vidět počet osob pracujících v jednotlivých odvětvích cestovního ruchu. Ubytovací a stravovací služby je možno v grafu sledovat buď zvlášť, ale také i dohromady. V rámci dotazníkového šetření byly navštíveny hotely či penziony, restaurace či občerstvení jako samostatné jednotky, ale také i restaurace, které jsou součástí hotelu či penzionu. V takovém případě byly odpovědi na tuto otázku s dvěma možnostmi, jak ubytovací, tak i stravovací služby.

Graf č. 7 ukazuje, že podíly téměř všech odvětví cestovního ruchu jsou prakticky podobné a pohybují se na úrovni mezi 13-18 %. Toto se týká odvětví jako například stravovací služby, dopravní služby, cestovní kanceláře a agentury, sportovně-rekreační a kulturní služby. Ubytovací služby se nachází na úrovni 8 %. Ostatní služby cestovního ruchu jako jsou například směnářské či lázeňské služby zaujímají 4 %.

Otázka 8: Jak hodnotíte vzdělání a rozvoj Vaší práce ve firmě?

V oblasti podpory ze strany vedení společnosti při zvyšování kvalifikace bylo nejvíce zastoupení u odpovědi „ani spokojen (a), ani nespokojen (a)“, a to 32 %. Spokojeno bylo 21 % zaměstnanců a nespokojeno 7 %.

U možnosti kariérního růstu byla stejná situace jako u předchozího výroku a to téměř 40 %, spokojeno bylo 14 % a nespokojeno 8 %.

U zvyšování kvalifikace formou školení, kurzů či praxe už je situace trochu jiná. Nejvíce procent bylo u odpovědi spíše spokojen a to 36 % ze všech zúčastněných.

Celkové hodnocení vzdělání a rozvoje ve společnostech cestovního ruchu je spíše průměrné až podprůměrné.

Otázka 9: Jak hodnotíte odměňování ve Vaší firmě?

Na spokojenost s výší platu odpovědělo 31 osob „spíše souhlasím“, což je téměř polovina z celkového počtu respondentů. Jen 4 % odpovědělo, že nesouhlasí.

Co se týče benefitů, je situace podobná jako u spokojenosti s výší platu. Opět nejvíce zaměstnanců odpovědělo „spíše souhlasím“, což bylo téměř 30 % ze všech dotazovaných.

14 % osob si myslí, že odměňování je nespravedlivé s ohledem na pracovní výkony.

Celkové hodnocení odměňování ve firmách cestovního ruchu je spíše nadprůměrné.

Otázka 10: Jak hodnotíte pracovní vztahy ve Vaší firmě?

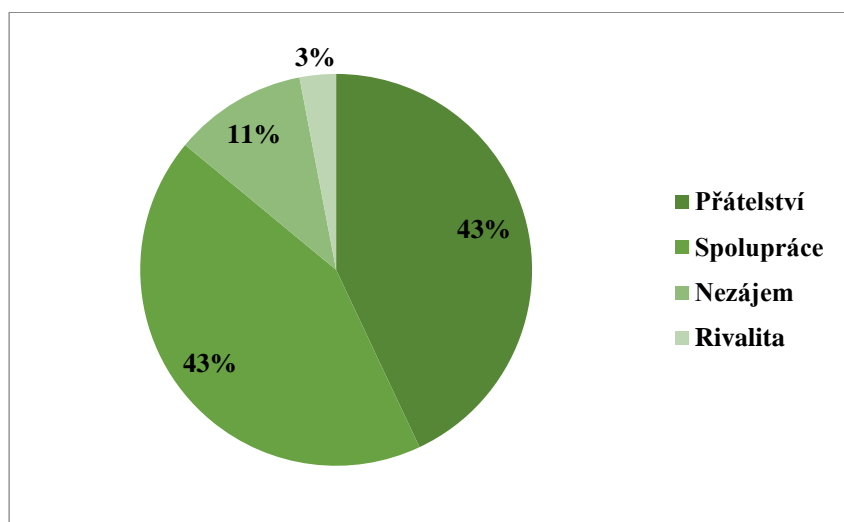
Odpovědi na otázku č. 10 se velice lišily oproti předchozím dvěma. Více než polovina osob zaměstnaná v cestovním ruchu souhlasila, že má na pracovišti dobré přátele. A téměř 30 % odpovědělo „spíše souhlasím“. Jen 4,2 % nesouhlasilo.

Na druhou otázku v oblasti vztahů na pracovišti, zda dokáží spolupracovníci skvěle spolupracovat, nejvíce lidí označilo odpověď „spíše souhlasím“ a to 43 %. Následně 36 % s tím to výrokem souhlasilo. Jen 3 % nesouhlasilo.

Názor lidí na oblast upevňování mezilidských vztahů vedení společnosti je průměrný.

Celkové hodnocení pracovních vztahů na pracovišti je velice nadprůměrné. Z toho vyplývá, že ve firmách cestovního ruchu jsou lidé v dobrém kolektivu, v kterém nachází své dobré přátele. Mají s nimi dobré vztahy jak v práci, tak i mimo pracoviště.

Otázka 11: Jak byste charakterizovali vztahy na pracovišti?

Obrázek 8: Vyhodnocení otázky č. 11

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 8 je patrné, že na pracovišti má stejné zastoupení jak přátelství (43 %), tak i spolupráce (43 %). Nezájem mezi pracovníky se objevuje jen v 11 %. A ve zbylé části společností (3 %) panuje rivalita.

Otázka 12: Jak hodnotíte péče o zaměstnance ve Vaší firmě?

Pracovní dobu a pracovní režim (směnnost) označilo nejvíce lidí „spíše spokojen“ (32 %). S 28 % následují odpovědi „ani spokojen, ani nespokojen. Nespokojeno je jen 5 % všech respondentů. Je to zejména proto, že v odvětvích jako jsou například ubytovací a stravovací služby, se ve většině případů pracuje od rána do večera, především podle potřeb jejich zákazníků.

S pracovním prostředím je spokojeno jen 21 % zaměstnaných osob. Oproti tomu je 47 % respondentů spokojeno s kvalitou služeb na pracovišti, které se týkají toalet či míst k odpočinku.

Celkové hodnocení péče o zaměstnance ve společnostech cestovního ruchu je spíše nadprůměrné.

Otázka 13: Jak hodnotíte Vaší celkovou spokojenost ve firmě?

Jako poslední následuje celkové zhodnocení spokojenosti s prací ve firmě. Nejvíce respondentů odpovědělo „spíše ano“ (40 %). O jedno procento méně (39 %) osob je celkově spokojeno se svou prací. Jen 8 % osob je spíše nespokojeno a nikdo z respondentů není zcela nespokojen.

35 % zaměstnanců by firmu doporučilo svým známým. Na druhém místě s 26 % byla odpověď „spíše ano“. Jen 7 % všech dotázaných by svou pozici nedoporučilo svým známým.

Celkové hodnocení spokojenosti ve společnostech cestovního ruchu je velice nadprůměrné. Zdá se, že většina osob zaměstnaných v odvětvích cestovního ruchu je spokojena se svým místem, které by dále doporučili svým známým a přátelům.

Otázka 14: Co Vás dnes nejvíce drží na Vašem pracovišti?

Na otázku č. 14 nejvíce osob odpovědělo, že na daném pracovišti je drží především dobrá parta. Další nejčastější odpověď byla, že se společnost nachází v blízkosti jejich bydliště. Dále je 21 respondentů spokojena s dobrým výdělkem.

Otázka 15: Jaké změny by zvýšily Vaši spokojenost se zaměstnáním v oblasti cestovního ruchu?

Na poslední otázku dotazníkového šetření odpovědělo 38 respondentů, což je nadpoloviční většina. Odpovědi se většinou opakovaly a týkaly se především zvýšení platu, zkrácení pracovní doby, snížení monotónnosti práce, více zaměstnaneckých benefitů či nové a kvalitnější spolupracovníky. Dále se objevovaly odpovědi jako například kvalitnější komunikace s vedením. Také tu byli respondenti, kteří jsou se vším spokojeni a netouží po žádné změně.

7. Návrhy a opatření

Z terénního šetření vyplynulo, že zaměstnanci v oblasti cestovního ruchu jsou nejvíce spokojeni s dobrými vztahy na pracovišti, kde si vytváří nové přátele, se kterými dokáží skvěle spolupracovat na zadaném úkolu od vedení společnosti.

Nejnižší spokojenost je v oblasti vzdělávání a rozvoje. V této oblasti se nejvíce opakovaly odpovědi, že nejsou ani spokojeni, ani nespokojeni. Společnosti cestovního ruchu by měly nejspíše zvážit, zda nezačít se zvyšováním kvalifikace svých zaměstnanců například formou školení či nějakých doplňkových kurzů.

8. Vyhodnocení výzkumných předpokladů

První výzkumný předpoklad „V cestovním ruchu převládá počet zaměstnaných osob se středoškolským vzděláním“ byl potvrzen. Podklady pro tuto skutečnost vyplynuly jak z dotazníkového šetření, tak i z vlastní analýzy dat Českého statistického úřadu. Téměř 80 % všech respondentů terénního šetření mělo středoškolské vzdělání. Podle dat ČSÚ se počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu se střední školou pohybuje v letech 2010-2016 kolem hodnoty 190 tisíc. Zaměstnaných osob s vysokoškolským vzděláním v letech 2010-2016 je jen kolem 24 tisíc.

Další výzkumný předpoklad „V cestovním ruchu převládá počet zaměstnaných osob v oblasti ubytovacích služeb“ byl vyvrácen. Tento výsledek znázorňují data Českého statistického úřadu. Nejvyšší počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu je v oblasti stravovacích služeb. Ubytovací služby jsou až na druhém místě. I výsledky dotazníkového šetření ukazují, že nejvíce respondentů bylo ve stravovacích službách.

Poslední výzkumný předpoklad „V cestovním ruchu se počet zaměstnaných osob podílí 4-5 % na celkovém počtu zaměstnaných osob v NH“ byl potvrzen. Toto vyhodnocení plyne z vlastních výpočtů na základě dat Českého statistického úřadu. Hodnoty podílu zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti národního hospodářství kolísají v letech 2010-2016 mezi hodnotami 4-5 %.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjistit stav, význam a vývoj zaměstnanosti v cestovním ruchu v České republice. Následně proběhlo zhodnocení toho, jak moc se rozvoj cestovního ruchu podílí na zaměstnanosti.

Ke správnému zhodnocení byla použita data převážně z Českého statistického úřadu a následně byla použita výzkumná metoda dotazování, kde byl vytvořen vlastní dotazník na téma spokojenost zaměstnanců ve společnostech působících v oblasti cestovního ruchu.

Základním tématem této bakalářské práce byla zaměstnanost se zaměřením na oblast cestovního ruchu a to zejména proto, že toto odvětví nabývá v posledních několika letech na významu a nabízí nové pracovní příležitosti.

V první části byly uvedeny základní definice jak cestovního ruchu, tak i samotné zaměstnanosti. Dále se objevují pojmy jako například klasifikace ekonomických činností CZ-NACE, satelitní účet cestovního ruchu a postavení CR v národním hospodářství.

V praktické části byla analyzována data z Českého statistického úřadu formou tabulek s tvorbou komentářů. Zejména bylo zaměřeno na kritéria odvětví a dosaženého vzdělání v oblasti cestovního ruchu. Data byla převzata z internetových stránek ČSÚ, přesněji z modulu zaměstnanosti cestovního ruchu patřícího pod satelitní účet CR, který je definován v teoretické části bakalářské práce.

Následně byl sestaven dotazník, který byl zvolen jako další výzkumná metoda této práce. Byl nápomocen zejména pro správnou analýzu zvoleného tématu. Dotazníková metoda je zaměřena na spokojenost zaměstnaných osob v oblasti cestovního ruchu. Byla oslovena široká skupina z řad pracovníků působících v cestovním ruchu, jako jsou například hotely, restaurace či cestovní kanceláře.

Celkové zhodnocení zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích cestovního ruchu lze shrnout tak, že vzhledem k ekonomické krizi docházelo téměř v celém sledovaném období k poklesu počtu zaměstnaných osob. Teprve až v roce 2015 dochází k postupnému růstu. Stejnou situaci kopíroval i podíl zaměstnaných osob v cestovním ruchu na celkovém počtu

zaměstnaných osob v národním hospodářství. Následné zaměření bylo na zaměstnané osoby v CR podle dosaženého vzdělání. Výsledkem bylo, že v oblasti cestovního ruchu pracuje více osob se středoškolským vzděláním, než s vysokoškolským. Je to zapříčiněno zejména tím, že pro většinu profesí v této oblasti není vysokoškolské vzdělání potřeba.

Z dotazníkového průzkumu vyplynulo, že nejvyšší spokojenost vykazují zaměstnanci v oblasti cestovního ruchu s dobrými vztahy na pracovišti, kde mají mnoho přátel, se kterými dokážou výborně spolupracovat. Nejméně jsou pak spokojeni v oblasti vzdělávání a osobního rozvoje. Společnosti by měly zapřemýšlet na způsobu zvyšování kvalifikace svých zaměstnanců, a to například formou školení, přednášek či doplňkových kurzů.

Výše uvedené výzkumné metody byly nápomocny ke správnému zhodnocení výzkumných předpokladů. Dva výzkumné předpoklady byly potvrzeny a jeden vyvrácen.

I přesto, že podle dat z ČSÚ dochází k poklesu zaměstnanosti v oblasti cestovního ruchu, přispívá významnou měrou k celkové zaměstnanosti v České republice. Pokles mohl být způsoben zejména krizí, která probíhala na našem území od roku 2007. V současné době existuje v cestovním ruchu mnoho pracovních příležitostí. Lze to například vidět na bohaté nabídce zaměstnání v různých oblastech cestovního ruchu inzerované na internetu. V ČR je tato nabídka momentálně velmi široká a každý zájemce si může vybrat pro sebe tu nejvhodnější.

Seznam použité literatury

Citace:

BERÁNEK, Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: MAG CONSULTING, 2013. ISBN 978-80-86724-46-1.

Cestovní ruch - Vysoké školy. *Soukromé a státní vysoké školy* [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <http://www.vysokeskoly.cz/v/ekonomie-a-management/cestovni-ruch/>

Doprava, skladování a poštovní činnosti. In: *Koopolis* [online]. Praha, 2015, s. 1-59 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://koopolis.cz/sekce/knihovna/410-prekvap-profilu-skupin-odvetvi>

INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch*. 2. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.

LEJSEK, Zdeněk. Cestovní ruch se stal globálním odvětvím. *Statistika&My* [online]. Český statistický úřad, 2013, **3**(07-08), 18-20 [cit. 2018-01-07]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2014/06/cestovni-ruch-se-stal-globalnim-odvetvim/>

LEJSEK, Zdeněk. Kolik vydělává tuzemský cestovní ruch? *Statistika&My* [online]. Český statistický úřad, 2015, **5**(4), 32-33 [cit. 2018-01-18]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2015/04/kolik-vydelava-tuzemsky-cestovni-ruch/>

LEJSEK, Zdeněk. V cestovním ruchu pracuje téměř čtvrt milionu lidí. *Statistika&My* [online]. Český statistický úřad, 2014, **4**(3), 32 [cit. 2018-01-07]. ISSN 1804-7149. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2014/03/v-cestovnim-ruchu-pracuje-vice-nez-ctvrt-milionu-lidi/>

LINDEROVÁ, Ivica. *Cestovní ruch – Základy a právní úprava*. Jihlava: Vysoká škola ,polytechnická Jihlava, 2013. ISBN 978-80-87035-82-5.

MALEČEK, Petr a Sónia ARAÚJO. The Czech Labour Market. *OECD Economics Department Working Papers* [online]. 2015 (1213) [cit. 2018-03-31]. ISSN 18151973. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1683187469/fulltextPDF/48C81064016D4435P/Q/1?accountid=17116>

ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. Praha: IDEA SERVIS, 2010. ISBN 978-80-85970-68-5.

PRAVEC, Josef. Jak a kde letos porostou mzdy. *Ekonom*. Praha: Economia, 2018, **LXII**(13), 12-13. ISSN 1210-0714.

RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: Soubor studijních materiálů*. 3. vyd. Ostrava-Přívoz: KEY Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.

Střední školy - cestovní ruch. *Střední školy.cz* [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <https://www.stredniskoly.cz/search.html?string=cestovni%20ruch&typ=obo>

Ubytování, stravování a pohostinství. In: *Koopolis* [online]. Praha, 2015, s. 1-49 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://koopolis.cz/sekce/knihovna/410-prekvap-profil-y-skupin-odvetvi>

Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel. In: *Koopolis* [online]. Praha, 2015, s. 1-53 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://koopolis.cz/sekce/knihovna/410-prekvap-profil-y-skupin-odvetvi>

WITT, Stephen F., Michael Z. BROOKE a Peter J. BUCKLEY. *Management of international tourism*. 5th ed. New York: Routledge, 2013. ISBN 978-0-415-81268-9.

Bibliografie:

Český statistický úřad [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

HOLANOVÁ, Tereza. Konec krize? Růst ekonomiky zvedne i platy, vyhráno ale není. *Aktuálně.cz* [online]. 25. prosince 2014 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/konec-krize-rust-ekonomiky-zvedne-i-platy-vyhrano-ale-neni/r~b5bf9c2e821611e493c9002590604f2e/?redirected=1524937449>

Charakteristiky a perspektivy odvětví ekonomiky v ČR a v EU. *Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce* [online]. [cit. 2018-01-07]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-4-02/Charakteristiky-a-perspektivy-odvetvi-ekonomiky-v->

Jobs.cz [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.jobs.cz/>

- Modul zaměstnanosti cestovního ruchu. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-02-05].
Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/modul_zamestnanosti_cestovniho_ruchu
- POKORNÁ, Tereza. Deset let od vypuknutí globální finanční krize. Jaké byly počátky?. *Peak.cz* [online]. 31. srpna 2017 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <https://www.peak.cz/10-let-od-vypuknuti-globalni-financni-krize-jake-byly-pocatky/>
- POKORNÁ, Tereza. Dotkla se finanční krize Česka? Částečně ano, ale po deseti letech už je dobře. *Peak.cz*[online]. 24. října 2017 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: [https://www.peak.cz/dotkla-se-financni-krize-ceska-castecne-ano-deseti-letech-uz-dobre/](https://www.peak.cz/dotkla-se-financni-krize-ceska-castecne-ano-deseti-letech-uz-je-dobre/)
- ŘEŽÁBEK, Pavel. Dopady finanční krize na podnikání v České republice. In: *Česká národní banka* [online]. 17. března 2009 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/rezabek_20090317_caki.pdf

Seznam příloh

Příloha A	Dotazník.....	61
-----------	---------------	----

Příloha A Dotazník

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění následujícího dotazníku, který slouží jako výzkumná metoda této bakalářské práce na téma „Analýza zaměstnanosti v cestovním ruchu v České republice.“

Dále bych Vás chtěla požádat o co nejpřesnější a pravdivé vyplnění otázek v dotazníku. Účast v tomto výzkumu je anonymní a dobrovolná.

V otázkách, kde je na výběr z několika možností, kroužkujte pouze jednu správnou odpověď. Výjimkou je jedna otázka, kde lze označit více správných odpovědí. Řiďte se proto pokyny uvedených u otázek.

Mnohokrát děkuji za Váš čas, ochotu a poskytnuté informace při vyplňování tohoto dotazníku.

Otázka 1: Jaké je Vaše pohlaví?

- a) muž b) žena

Otázka 2: Jaký je Váš věk?

- a) 16 – 26 let b) 27 – 40 let c) 41 – 60 let d) nad 61 let

Otázka 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní škola b) střední škola c) vyšší odborná škola d) vysoká škola

V případě, že jste označili možnost a, přejděte na otázku č. 5.

Otázka 4: Jaká je/jaké jsou Vaše specializace nejvyššího dosaženého vzdělání? (Uveďte, prosím, název školy a obor)

.....

Otázka 5: Jaký je Váš pracovní úvazek?

- a) brigáda b) částečný pracovní úvazek c) plný pracovní úvazek

Otázka 6: Jak dlouho pracujete v oblasti cestovního ruchu?

- a) do 1 roku b) 1-4 roky c) nad 5 let

Otázka 7: V jakém odvětví cestovního ruchu jste zaměstnáni?

- a) Ubytovací služby b) Stravovací služby c) Dopravní služby d) CK a CA
e) Sportovní a rekreační služby f) Kulturní služby g) Jiné

Otázka 8: Jak hodnotíte vzdělání a rozvoj Vaší práce ve firmě?

Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku.	Spokojen (a)	Spíše spokojen (a)	Ani spokojen (a), ani nespokojen (a)	Spíše nespokojen (a)	Nespokojen (a)
Podpora při zvyšování kvalifikace ze strany vedení společnosti	1	2	3	4	5
Možnost kariérního růstu ve společnosti	1	2	3	4	5
Zvyšování kvalifikace (školení, kurzy, praxe,...)	1	2	3	4	5

Otázka 9: Jak hodnotíte odměňování ve Vaší firmě?

Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku.	Souhlasím	Spíše souhlasím	Nevím	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím
Spokojenost s výší platu	1	2	3	4	5
Odměňování je spravedlivé s ohledem na pracovní výkony	1	2	3	4	5
Firma nabízí dostatečný počet benefitů	1	2	3	4	5

Otázka 10: Jak hodnotíte pracovní vztahy ve Vaší firmě?

Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku.	Souhlasím	Spíše souhlasím	Nevím	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím
Na pracovišti mám dobré přátele	1	2	3	4	5
Moji spolupracovníci dokáží skvěle spolupracovat	1	2	3	4	5
Vedení společnosti podporuje upevňování mezilidských vztahů	1	2	3	4	5

Otázka 11: Jak byste charakterizovali vztahy na pracovišti?

- a) Přátelství b) Spolupráce c) Nezájem d) Rivalita

Otázka 12: Jak hodnotíte péče o zaměstnance ve Vaší firmě?

Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku.	Spokojen (a)	Spíše spokojen (a)	Ani spokojen (a), ani nespokojen (a)	Spíše nespokojen (a)	Nespokojen (a)
Pracovní doba a pracovní režim (směnnost)	1	2	3	4	5
Pracovní prostředí – teplo, hluk, světlo	1	2	3	4	5
Kvalita služeb na pracovišti – toalety, místa k odpočinku	1	2	3	4	5

Otázka 13: Jak hodnotíte Vaší celkovou spokojenost ve firmě?

Zakřížkujte jednu odpověď v každém řádku.	Ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Ne
Jsem celkově spokojen se svou prací					
Doporučili byste Vaši firmu svým známým?					

Otázka 14: Co Vás dnes nejvíce drží na Vašem pracovišti?

- a) Dobrá parta b) Současná pracovní pozice c) Dobrý výdělek
- d) Blízkost bydliště e) Pracovní doba f) Jinde není lepší situace g) Jiné

Můžete označit více variant odpovědí.

Otázka 15: Jaké změny by zvýšily Vaši spokojenost se zaměstnáním v oblasti cestovního ruchu?

.....
.....
.....

Ještě jednou Vám děkuji za vyplnění dotazníku!